

Armoedemonitor Tilburg 2014

Colofon

"Armoedemonitor Tilburg 2014"

Databewerking

Team Informatie- en Kenniscentrum
Joop de Beer

Tekst

Team Informatie- en Kenniscentrum
Margot Hutten

Uitgave

Gemeente Tilburg
Mei 2015

Inhoudsopgave

Samenvatting en Conclusies	4
Hoofdstuk 1 Inleiding 6	
1.1 Armoedebeleid in kort bestek.....	6
1.2 Leeswijzer	6
1.3 Doorontwikkeling armoedemonitor in de komende jaren.....	7
Hoofdstuk 2 Huishoudens met een minimuminkomen.....	8
2.1 Begripsbepaling	8
2.2 Onderzoeksbestand	8
2.3 Huishoudens met een minimuminkomen.....	9
2.4 Huishoudens drie jaar of langer op minimuminkomen niveau.....	12
2.5 Kinderen tot 18 jaar in huishouden met een minimuminkomen.....	15
2.6 Impulswijken	17
Hoofdstuk 3 Minimahuishoudens volgens het CBS.....	18
3.1 Inleiding	18
3.2 RIO minimahuishoudens 2012 van het CBS en de Armoedemonitor 2012.....	18
3.3 RIO minimahuishoudens 110% Tilburg 2010-2012 naar bron inkomen.....	20
3.4 Vergelijking CBS minimahuishoudens 110% 2012 Tilburg, B5 en Nederland.....	21
Hoofdstuk 4 Gemeentelijke inkomensondersteuning voor minima.....	23
4.1 Inleiding	23
4.2 Gebruik Kwijtschelding gemeentelijke belastingen door minimahuishoudens.....	23
4.3 Gebruik Bijzondere bijstand door minimahuishoudens.....	24
4.4 Gebruik Collectieve zorgverzekering minima door minimahuishoudens.....	26
4.5 Gebruik Langdurigheidstoelage door minimahuishoudens.....	27
4.6 Gebruik MEEDOEN-regeling door minimahuishoudens.....	28
4.7 Huishoudens die regelingen niet benutten.....	29
4.8 Gebruik extra regeling 2014 "Koopkrachttegemoetkoming" minimahuishoudens.....	30
4.9 Gebruik participatieregelingen door kinderen in minimahuishoudens.....	30
Bijlage 1 Huishoudens in Tilburg.....	31
1.1 Huishoudens en begrippen.....	31
1.2 Basisbestand huishoudens.....	32
1.2.1 Kenmerken van huishoudens in Tilburg.....	32
Bijlage 2 Het onderzoeksbestand.....	34
Bijlage 3 Kenmerken huishoudens minimuminkomen in impulswijken.....	36
Bijlage 4 Inkomensondersteunende regelingen	40
Bijlage 5 Gebruik kwijtschelding door minimahuishoudens.....	44
Bijlage 6 Gebruik bijzondere bijstand door minimahuishoudens.....	44
Bijlage 7 Gebruik collectieve zorgverzekering door minimahuishoudens.....	45
Bijlage 8 Gebruik langdurigheidstoelage door minimahuishoudens.....	45
Bijlage 9 Gebruik Meedoen-regeling door minimahuishoudens.....	46
Bijlage 10 Huishoudens met minimuminkomen naar herkomst.....	47
Bijlage 11 Huishoudens met minimuminkomen naar CBS wijk.....	51
Bijlage 12 Huishoudens met minimuminkomen 110% CBS 2010-2012.....	53

Samenvatting en Conclusies

1 Minimahuishoudens in Tilburg

Het aandeel huishoudens met een minimuminkomen is in 2014 in de Armoedemonitor 11,9%. Dit is een stijging ten opzichte van eerdere jaren. Het ligt voor het eerst boven de 11%. De toename is veroorzaakt door het gebruik van het CZM bestand om minimahuishoudens te bepalen en door de extra regeling Koopkrachtcompensatie.

Tabel 5.1 Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen

Huishoudens	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
minimuminkomen	12.514	11,9	11.300	10,9	10.785	10,6	10.740	10,7	10,2
Alle huishoudens	104.950		103.397		101.691		100.559		

Samenstelling minimahuishoudens

- In 2014 is van alle huishoudens met een minimuminkomen 56,0% alleenstaand en heeft 34,0% inwonende kinderen. 47,7% van de huishoudens met minimuminkomen behoort tot de leeftijdsgroep 40 t/m 64 jaar. Het grootste deel van de minimahuishoudens (51,6%) heeft als bron inkomen een WWB-uitkering. 16,9% heeft als inkomen AOW en 31,5% een ander inkomen.
- Het aandeel dat tot een minimahuishouden behoort is veruit het hoogst bij eenoudergezinnen met 37,8%. Het aandeel dat tot een minimahuishouden behoort is het grootst (rond de 14%) bij de leeftijdsgroep 27 t/m 39 jaar en 40 t/m 64 jaar.
- Het beeld blijft door de jaren heen stabiel, m.u.v. de groep 65+. Voor het jaar 2014 is het bestand Belastingdienst 65+ niet meer beschikbaar gesteld door de Belastingdienst, hierdoor is de groep 65+ in 2014 minder in beeld dan voorheen.
- Van de minimahuishoudens in 2014 heeft 55,8% 3 jaar of langer een inkomen op minimumniveau en dat is wat minder dan in voorgaande jaren.

2 Vergelijking met CBS cijfers (2012)

De armoedemonitor is gebaseerd op de mensen die wij in beeld hebben (vanwege gebruik van een uitkering/inkomensondersteunende regeling) en niet gebaseerd op inkomensgegevens van de inwoners. Het CBS beschikt wel over deze inkomensgegevens. De meest recente cijfers zijn over 2012. Volgens berekeningen van het CBS (met o.a. gegevens van de Belastingdienst) zijn er in Tilburg in 2012 12.610 minimahuishoudens (110%), dat is 14,4% van het aantal huishoudens. Dat zijn 1.825 huishoudens meer dan bij de gemeente Tilburg bekend zijn in 2012 (10.785).

In vergelijking met het CBS zijn er in de armoedemonitor minder 1-persoonshuishoudens in beeld. Bij de leeftijdsgroepen zijn de 25-44 jarigen en de 65plussers minder in beeld. Voor wat betreft het type inkomen, missen we met name werkende armen, arbeidsongeschikten, AOWers en WW ers.

Vergeleken met de B5 en Nederland, is het aandeel huishoudens in armoede het hoogst in Tilburg. De verdeling over de typen huishoudens is niet veel anders dan in Nederland of de B5.

Vergeleken met de B5 en Nederland is het aandeel huishoudens in armoede met inkomen uit arbeid (4,9%) en uitkering werkloosheid (29,9%) in Tilburg hoger dan in de andere B5 steden en hoger dan gemiddeld in Nederland.

3 Focusgroepen vastgesteld in beleidskader armoede

Van alle kinderen in Tilburg (onder de 18 jaar) leeft 14,5% in een huishouden met een inkomen op minimumniveau. Dat percentage is gestegen ten opzichte van eerdere jaren. Van de huishoudens 65+ behoort in 2014 9,5% tot de huishoudens met een minimuminkomen. Dit percentage is na 2011 aan het dalen. Er is geen specifieke informatie over werkende armen beschikbaar in de bestanden van de gemeente Tilburg.

4 Gebruik ondersteunende regelingen door minimahuishoudens

De streefcijfers voor het gebruik van kwijtschelding, Bijzondere Bijstand, Collectieve Zorgverzekering Minima (CZM) zijn in 2014 niet gehaald. De streefcijfers voor de langdurigheidstoelage (LDT) en de Meedoen-regeling zijn wel gehaald. Het gebruik van kwijtschelding is in de periode 2010-2014 licht afgenomen van 52,8% naar 51,8%. Voor CZM is het afgenomen van 56,0% naar 42,5%. Voor Bijzondere bijstand is het licht toegenomen van 46,0% naar 49,8% en

voor LDT is het toegenomen van 58,5% naar 70,1%. Het gebruik van Meedoen is van 2010 tot 2014 toegenomen van 24,7% tot 43,2%.

In 2014 maakt 14,6% van de minimahuishoudens met een bijstandsuitkering van geen enkele van de 4 gemeentelijke regelingen kwijtschelding, bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering minima en Meedoen gebruik. Het 0-gebruik is, m.u.v. 2013, in de jaren 2011-2014 stabiel.

Tabel 5.3 Gebruik regelingen door minimahuishoudens

Gebruik regeling	% 2014	% 2013	% 2012	% 2011	% 2010	% Streefcijfer
Kwijtschelding	51,8	51,4	50,9	49,9	52,8	53
Bijzondere bijstand	49,8	52,2	54,7	57,0	54,8	57
Collectieve zorgverzekering (CZM)	42,5	47,7	51,9	48,9	54,3	55
Langdurigheidstoeslag (LDT)	70,1	68,9	65,2	66,7	63,6	65
Meedoen	43,2	34,6	36,2	34,3	24,7	40
Percentage 0-gebruik	14,6	17,0	14,3	14,5	12,3	

Gebruik regelingen door focusgroepen

Kwijtschelding

In 2014 gebruikt 58,6% van de 65+ minimahuishoudens kwijtschelding. Van de minimahuishoudens met kinderen onder de 18 jaar is dat 59,2%. Het gebruik is het hoogst onder minimahuishoudens die al 3 jaar of langer op minimumniveau leven, met 67,0%. Het gebruik schommelt wat door de jaren heen. In 2014 liggen de gebruikerspercentages van de focusgroepen boven het streefpercentage van 53%.

Bijzondere bijstand

Het gebruik van Bijzondere bijstand door huishoudens met een minimuminkomen met kinderen <18 jaar is 58,9%, door huishoudens 3 jaar of langer op het minimum is het 67,3%. Dat is hoger dan het streefpercentage van 55%. Voor de groep 65+ is het 28,2% en dat is een stuk lager dan het streefcijfer.

CZM

Het percentage gebruik CZM door huishoudens met een minimuminkomen 65+ (62,2%) en huishoudens 3 jaar of langer op het minimum (56,9%) is hoger dan het streefpercentage van 55%. Voor de huishoudens met kinderen < 18 jaar is het 45,4% en dat is lager dan het streefpercentage.

LDT

Het gebruik van LDT door huishoudens met kinderen <18 jaar (de enige focusgroep waarvoor dit van toepassing is) is 70,4% en dat is hoger dan het streefpercentage.

MEEDOEN-regeling

Het gebruik van de Meedoen regeling door minimahuishoudens met kinderen onder de 18 jaar (57,8%) en door huishoudens 3 jaar of langer op minimumniveau (50,6%) is hoger dan het streefcijfer. Het gebruik door de groep 65+ is 39,4% en dat is lager.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Armoedebeleid in kort bestek

Gemeente Tilburg voert een actief beleid om armoede in de stad tegen te gaan. September 2013 heeft de Raad unaniem het nieuwe beleidskader aanpak armoede 2013-2017: 'Financiën op orde, ruimte om mee te doen' (hierna te noemen het beleidskader) vastgesteld. De ambitie is dat de ondersteuning die de gemeente en maatschappelijke organisaties bieden er aan bijdraagt dat de inwoners:

- 1) goed met geld kunnen omgaan
- 2) gecompenseerd worden voor onvermijdelijke persoonlijke uitgaven
- 3) laagdrempelig toegang hebben tot inkomensondersteunende maatregelen en diensten
- 4) participeren op het maatschappelijke, sportieve of culturele vlak.

Dit leidt tot de volgende doelstellingen:

- verminderen van het aantal inwoners zonder perspectief
- toename van het gebruik van inkomensondersteunende regelingen

Deze doelstellingen worden gemeten aan de hand van de volgende indicatoren:

- a. aandeel huishoudens in Tilburg met een minimuminkomen is 10%
- b. toename van gebruik door huishoudens van inkomensondersteunende/participatieregelingen en Meedoen-regeling:
 - Bijzondere bijstand 57%,
 - Langdurigheidstoeslag 65%,
 - Collectieve zorgverzekering minima 55%
 - Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 53% en
 - Meedoen-regeling 40%.

In het beleidskader hebben we ervoor gekozen een aantal focusgroepen te benoemen om de volgende redenen: onder andere om de reden dat beschikbare budgetten onder druk kunnen komen te staan, focus geeft aandacht en de effectiviteit vergroot van bereik/gebruik van maatregelen. Het gaat om de volgende groepen:

- (eenouder)gezinnen met kinderen
- Werkende minima
- AOW gerechtigden zonder vermogen

Aan het beleidskader hangt een uitvoeringsprogramma vast. Dit is in februari 2014 unaniem in de raad vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma zijn de ambities uit het beleidskader uitgewerkt in concrete acties. Denk daarbij aan versoepeling en vereenvoudiging van draagkrachtberekening bijzondere bijstand waardoor bijvoorbeeld ook werkende armen in aanmerking komen, extra subsidie aan stichting leergeld, inzet van financieel experts etc. Er heeft enige tijd gezeten tussen vaststelling beleidskader en vaststelling uitvoeringsprogramma. De oorzaak hiervan is dat in de tussentijdse periode gemeenten extra middelen van het Rijk hebben gekregen voor de intensivering van de aanpak van armoede. De bestedingsrichting van deze middelen is meegenomen in het uitvoeringsprogramma.

1.2 Leeswijzer

De armoedemonitor 2014 is de achtste armoedemonitor op rij. Aanvankelijk is de monitor gemaakt door een extern bureau. Met ingang van de Armoedemonitor 2009 heeft de gemeente Tilburg zelf de cijfers samengesteld. Met uitzondering van hoofdstuk 3 zijn alle cijfers gebaseerd op de eigen databestanden van de gemeente Tilburg. Hoofdstuk 2 beschrijft de samenstelling van de minimahuishoudens volgens de gegevens van de gemeente Tilburg. Hoofdstuk 3 beschrijft de minimahuishoudens volgens het CBS en de verschillen met de gemeentelijke gegevens. Hoofdstuk 4 laat het gebruik door minimahuishoudens zien van de gemeentelijke regelingen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en gemeentelijke regelingen gebaseerd op de Wet Werk en Bijstand.

In bijlage 1 staan de uitgebreide bevolkingsgegevens van de gemeente Tilburg. In bijlage 2 wordt het gemeentelijke onderzoeksbestand toegelicht. In Bijlage 3 staat meer (achtergrond)informatie over de impuls wijken weergegeven. Bijlage 4 geeft uitleg over de gemeentelijke regelingen. Bijlage 5 t/m 9 geeft meer (achtergrond)informatie over het gebruik van gemeentelijke ondersteunende maatregelen. In Bijlage 10 staat meer informatie over minimahuishoudens

naar herkomst. In Bijlage 11 staan de minimahuishoudens per CBS wijk. In Bijlage 12 staan de CBS cijfers voor Tilburg in de periode 2010-2012.

1.3 Doorontwikkeling armoedemonitor in de komende jaren

Tot op heden gebruiken we onze eigen bestanden voor de armoedemonitor. We bepalen het aantal armoedehuishoudens aan de hand van het aantal uitkeringsgerechtigden en huishoudens die gebruikmaken van gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen. Het CBS beschikt over inkomensgegevens en kan de doelgroep minimahuishoudens compleet in beeld brengen. Deze inkomensgegevens komen echter later beschikbaar, de meest recente gegevens nu zijn over 2012.

Om alle minimahuishoudens in Tilburg in beeld te krijgen, gaan we vanaf 2016 de CBS cijfers gebruiken met daaraan gekoppeld onze gegevens over het gebruik van regelingen. Op dit moment zijn we in gesprek met het CBS over de mogelijkheden, het tijdspad en de kosten.

Hoofdstuk 2 Huishoudens met een minimuminkomen

2.1 Begripsbepaling

Huishoudens zijn te verdelen in particuliere huishoudens en huishoudens in een instelling. Net zoals het CBS dat doet bij haar Regionaal Inkomens Onderzoek, worden in deze armoedemonitor de huishoudens in instellingen buiten beschouwing gelaten. De armoedemonitor gaat dus over particuliere huishoudens die een zelfstandige huishouding voeren. Binnen deze groep huishoudens kan de groep 'huishouden met een minimuminkomen' worden afgebakend. We hebben in het beleidskader afgesproken voortaan te meten op 110% van het sociaal minimum.

De definitie van 'huishouden met een minimuminkomen':

Een huishouden met een inkomen uit WWB, IOAW, IOAZ of een toekenning bijzondere bijstand, langdurigheidstoeslag, kwijtschelding gemeentelijke belastingen, eigen bijdrage collectieve ziektekostenverzekering minima ontvangen min de huishoudens waarbij alle leden jonger zijn dan 23 jaar en alle leden studeren min huishoudens die in een instelling wonen.

De gemeente heeft niet de beschikking over de inkomens- en vermogensgegevens van haar inwoners. Bij de toekenning van een uitkering of inkomensondersteunende maatregel is het inkomen en vermogen van de inwoner getoetst. Een toekenning impliceert dat het inkomen lager is dan 110% het sociaal minimum. Op deze manier wordt het bestand 'huishoudens met een minimuminkomen' afgebakend.

2.2 Onderzoeksbestand

Het onderzoeksbestand 'huishoudens met een minimuminkomen' is opgebouwd vanuit de Gemeentelijke Basisadministratie. Aan de hand van de CBS-systematiek zijn de persoons- en adresgegevens bewerkt zodat een bestand van huishoudens is ontstaan. We beginnen met:

1. huishoudens die een uitkering hebben ontvangen van Werk & Inkomen in het kader van de WWB, IOAW¹, IOAZ² (t/m 2012 is ook de WWIK nog meegenomen en in 2010-2011 is de WIJ meegenomen, vanaf 2012 geldt de huishoudinkomenstoets voor de WWB) ;
2. huishoudens die een betaling hebben ontvangen vanwege Bijzondere bijstand of gebruik hebben gemaakt van Langdurigheidstoeslag (LDT) of Collectieve Ziektekostenverzekering Minima (CZM) tot 110%;
3. huishoudens die Kwijtschelding gemeentelijke belastingen kregen;
4. minus huishoudens waarbij alle leden jonger zijn dan 23 jaar en alle leden studeerden aan het hoger onderwijs; minus huishoudens die in een instelling wonen.

De huishoudens die na het doorlopen van deze 4 stappen in het bestand zitten, vormen de minimahuishoudens van de gemeente Tilburg. In de rapportage wordt de korte term WWB gebruikt waar het gaat om uitkering in het kader van WWB, IOAW of IOAZ.

Door de jaren heen zijn dezelfde basisbestanden gebruikt om de huishoudens met een minimuminkomen te bepalen. Hierop zijn in deze meting drie wijzigingen aangebracht.

1. Het bestand Belastingdienst 65+, wordt met ingang van deze armoedemonitor niet meer gebruikt, omdat dit bestand na 2011 niet meer beschikbaar is gesteld door de Belastingdienst en nu te sterk verouderd is. In de Armoedemonitor 2010 kwamen door dit bestand 499 extra huishoudens in beeld, in 2011 859 en in 2012 782 (bestand 2011). Hierdoor is de groep 65+ minder in beeld (leeftijdsgroep 65+ en bron inkomen AOW).
2. Het bestand Collectieve Ziektekostenverzekering Minima (CZM) is voor het eerst gebruikt om huishoudens met minimuminkomen te bepalen. Dat levert in 2014 527 extra minimahuishoudens op.

¹ De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) is een inkomensvoorziening voor oudere werkloze werknemers. Zij kunnen in aanmerking komen voor een IOAW-uitkering als de uitkering op basis van de Werkloosheidswet (WW) is afgelopen. IOAW is een bruto uitkering waarbij de hoogte aansluit op de WWB-uitkering. Bij een IOAW-uitkering wordt geen rekening gehouden met het vermogen.

² Een IOAZ-uitkering is een uitkering voor oudere zelfstandigen die hun bedrijf of zelfstandig beroep moeten beëindigen of verkopen. De IOAZ biedt aan oudere gewezen zelfstandigen tot 65 jaar een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum.

- In 2014 is in het kader van de Wet Werk en Bijstand eenmalig de extra regeling "koopkrachtcompensatie" gebruikt en in het bestand Bijzondere bijstand opgenomen. Een groot deel is automatisch toegekend, daarnaast zijn er ook aanvragen ingediend. Deze aanvragen zijn getoetst op 110% van het sociaal minimum. Dit leverde in 2014 506 extra minimahuishoudens op. Die hadden we zonder de extra regeling "koopkrachtcompensatie" niet in beeld gehad.

Inkomensgrenzen

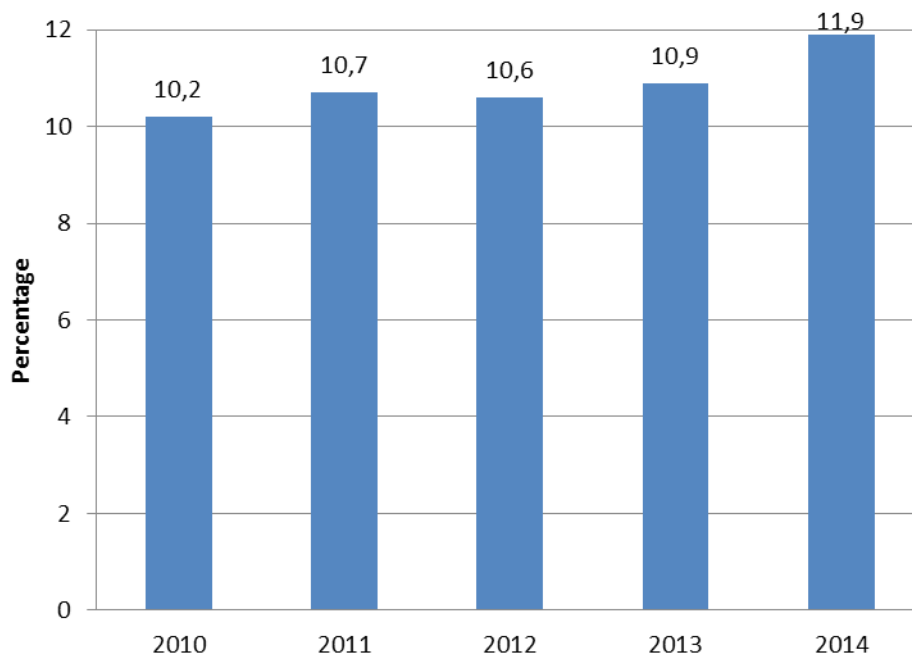
De inkomensgrenzen die bij deze basisbestanden worden gehanteerd, zijn door de jaren heen niet helemaal hetzelfde. Wijzigingen in inkomensgrenzen, aanpassingen in regelingen, zorgen ervoor dat het aantal huishoudens dat in aanmerking komt varieert. In bijlage 2 staan de inkomensgrenzen die gehanteerd zijn bij de gemeentelijke financiële ondersteuningsmogelijkheden voor minima.

2.3 Huishoudens met een minimuminkomen

In 2014 telde Tilburg in totaal 104.950 huishoudens. In 2014 hebben 12.514 van de 104.950 huishoudens een minimuminkomen, dat is 11,9%. Vanaf 2010 is het percentage, m.u.v. 2012, steeds gestegen.

Hierboven (par 2.2) gaven we aan dat we voor deze monitor per saldo één extra bestand hebben gebruikt. Hierdoor hebben we ten opzichte van de armoedemonitor 2012 1.033 extra huishoudens in beeld gekregen. Dit verklaart deels de stijging van het aantal huishoudens in de armoedemonitor.

Grafiek 2.1 Aandeel huishoudens met minimuminkomen 2010-2014

In deze paragraaf staat een korte beschrijving van de huishoudens met een minimuminkomen naar een aantal kenmerken als huishoudtype, geslacht, leeftijd en bron van inkomen. In de tabel zie je de samenstelling van huishoudtype, geslacht en leeftijd binnen de minimahuishoudens. De grafiek laat zien hoeveel procent van een bepaald huishoudtype tot de minimahuishoudens behoort.

2.3.1 Huishoudtype

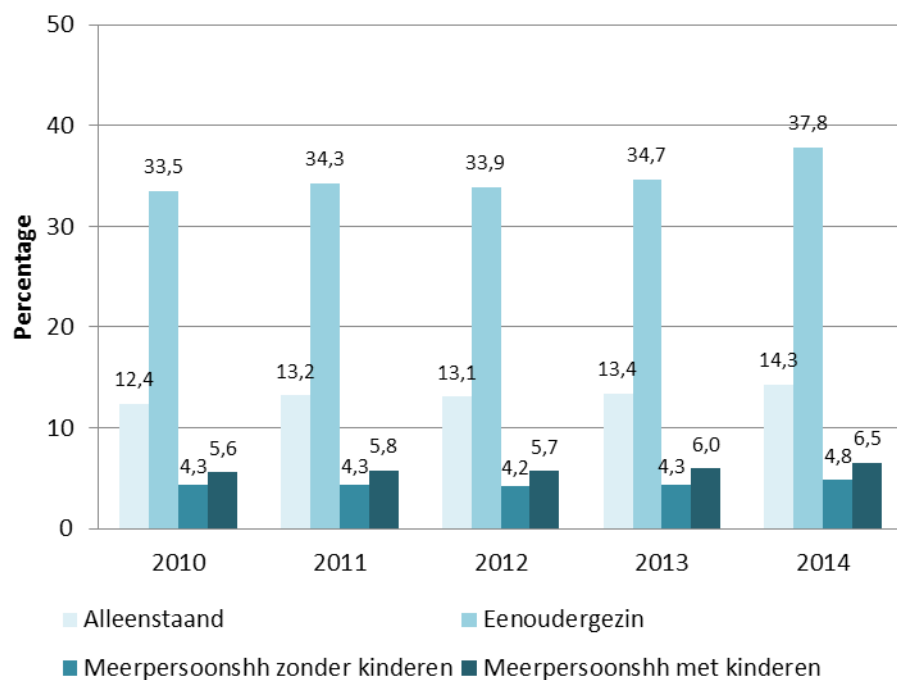
Van alle huishoudens met een minimuminkomen is 56,0% alleenstaand en heeft 34,0% inwonende kinderen. Dit beeld blijft door de jaren heen stabiel.

Tabel 2.1 Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen naar huishoudtype

Categorie	2014		2013		2012	2011	2010
	Aantal	%	Aantal	%	%	%	%
Alleenstaand	7.013	56,0	6.339	56,1	56,1	55,5	54,6
Eenoudergezin	2.771	22,1	2.469	21,8	21,8	21,6	21,8
Meerpersoonshh zonder kinderen	1.240	9,9	1.124	9,9	10,0	10,3	10,9
Meerpersoonshh met kinderen	1.490	11,9	1.368	12,1	12,1	12,6	12,8
Totaal minimahuishoudens	12.514	100	11.300	100	100	100	100
Totaal huishoudens*	104.950		103.397				

De volgende grafiek laat zien hoeveel procent van een bepaald huishoudtype tot de minimahuishoudens behoort. Het aandeel eenoudergezinnen is veruit het hoogst met 37,8% in 2014 en is in vergelijking met voorgaande jaren toegenomen.

Grafiek 2.2 Percentage huishoudens met minimuminkomen naar type huishouden

2.3.2 Leeftijd

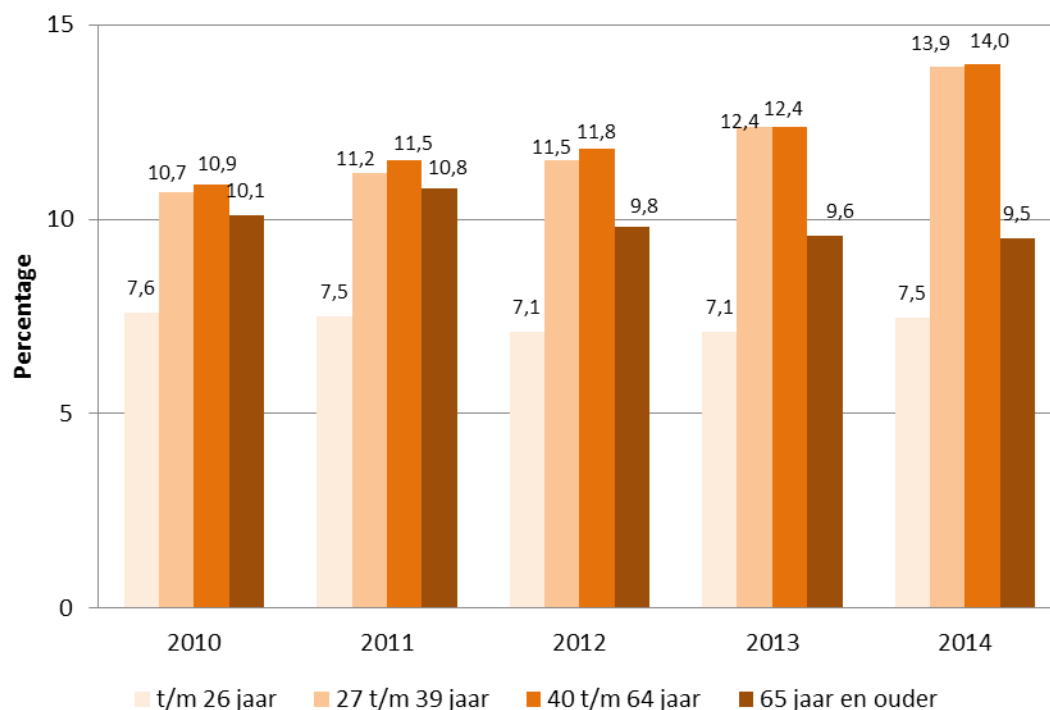
Onderstaande tabel geeft weer hoeveel procent van de huishoudens met een minimuminkomen tot de betreffende leeftijdscategorie behoort. 47,7% van de huishoudens met minimuminkomen behoort tot de leeftijdsgroep 40 t/m 64 jaar. De daling in het aandeel 65+ is mogelijk te verklaren doordat we over deze groep geen gegevens meer hebben gekregen van de Belastingdienst.³

Tabel 2.2 Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen naar leeftijd referentiepersoon

Categorie	2014		2013		2012		2011	2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%
t/m 26 jaar	1.318	10,5	1.211	10,7	1.143	10,6	11,1	11,7
27 t/m 39 jaar	3.114	24,9	2.771	24,5	2.593	24,0	23,5	23,9
40 t/m 64 jaar	5.971	47,7	5.262	46,6	5.016	46,5	45,2	45,1
65 jaar en ouder	2.111	16,9	2.056	18,2	2.033	18,9	20,2	19,2
Totaal	12.514	100	11.300	100	10.785	100	100	100

In onderstaande grafiek is opgenomen hoeveel procent van de huishoudens met een referentiepersoon uit een bepaalde leeftijdscategorie tot de huishoudens met een minimuminkomen behoort. Het grootste aandeel zit bij de groep 27 t/m 39 jaar en 40 t/m 64 jaar, rond de 14%.

Grafiek 2.3 Percentage huishoudens met minimuminkomen naar leeftijd referentiepersoon huishouden

³ Zie paragraaf 2.2

2.3.3 Bron van inkomen

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel procent van de huishoudens met een minimuminkomen een WWB, AOW-uitkering of een ander inkomen heeft. Onder "ander inkomen" vallen onder andere loondienst, een eigen onderneming, een ZZP-er, arbeidsongeschiktheidsuitkering, werkloosheidsuitkering e.d.⁴.

Het grootste deel van de minimahuishoudens (51,6%) heeft een WWB-uitkering.

Tabel 2.3 Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen naar bron van inkomen

Categorie	2014		2013		2012		2011	2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%
WWB-uitkering	6.456	51,6	6.112	54,1	5.492	50,9	49,2	50,8
AOW	2.111	16,9	2.056	18,2	2.033	18,9	20,2	19,2
Ander inkomen	3.947	31,5	3.132	27,7	3.260	30,2	30,7	29,9
Totaal	12.514	100	11.300	100	10.785	100	100	100

2.4 Huishoudens drie jaar of langer op minimuminkomen niveau

Van de minimahuishoudens in 2014 heeft 55,8% 3 jaar of langer een inkomen op minimumniveau en dat is 5% minder dan in voorgaande jaren. De daling is mogelijk te verklaren doordat we over de groep 65+ geen gegevens meer hebben gekregen van de Belastingdienst en omdat we het bestand CZM en Koopkrachtcompensatie hebben gebruikt om het aantal minimahuishoudens te bepalen, is de groep korter dan 3 jaar gegroeid.

Tabel 2.4 Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen naar het aantal jaren met minimuminkomen

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
korter dan 3 jaar	5.529	44,2	4.394	38,9	4.340	40,2	4.397	40,9	40,6
3 jaar en langer	6.985	55,8	6.906	61,1	6.445	59,8	6.343	59,1	59,4
Totaal	12.514	100	11.300	100	10.785	100	10.740	100	100

In deze paragraaf staat een korte beschrijving van de huishoudens die **drie jaar of langer leven** van een inkomen op het minimum naar een aantal kenmerken als huishoudtype, bron van inkomen en leeftijd.

2.4.1 Huishoudtype

Onderstaande tabel geeft de huishoudsamenstelling weer van de huishoudens die drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau hebben. Ruim de helft daarvan, 56%, is alleenstaand, gevolgd door eenoudergezinnen (24,2%). In de laatste groep is sinds 2010 een stijgende lijn zichtbaar.

Tabel 2.5 Aantal en aandeel huishoudens met drie jaar of langer een minimuminkomen naar type huishouden

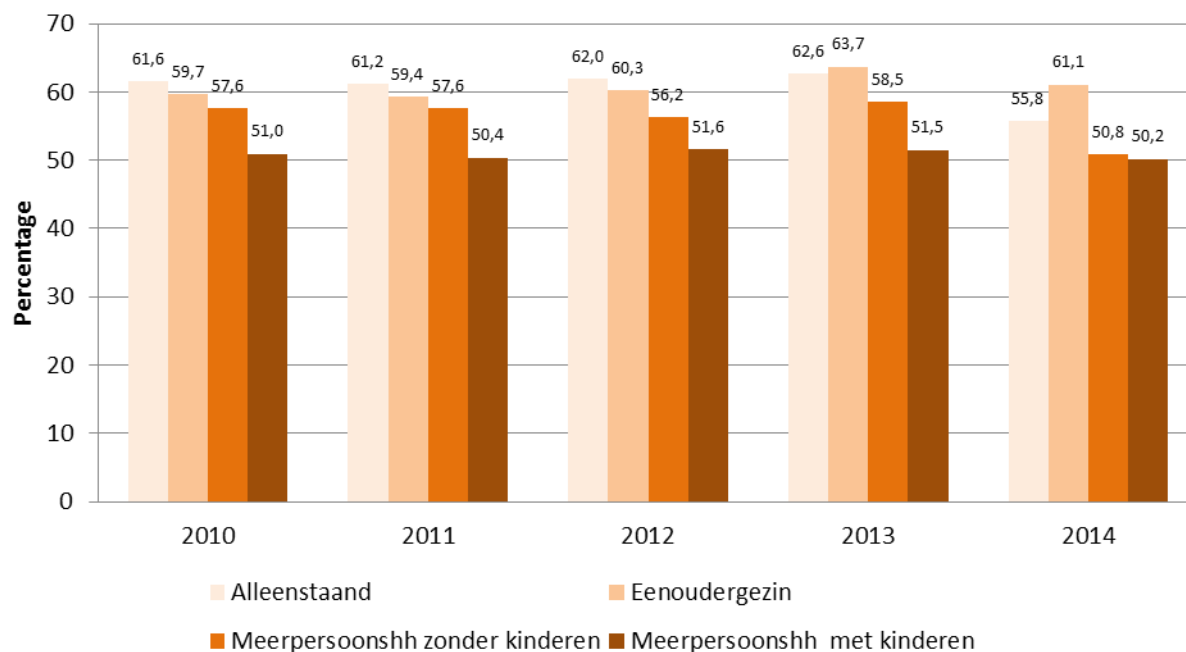
Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
Alleenstaand	3.914	56,0	3.970	57,5	3.746	58,1	3.646	57,5	56,6
Eenoudergezin	1.693	24,2	1.573	22,8	1.416	22,0	1.379	21,7	21,9
Meerpersoonshh zonder kinderen	630	9,0	658	9,5	608	9,4	637	10,0	10,5
Meerpersoonshh met kinderen	748	10,7	705	10,2	675	10,5	681	10,7	11,0
Totaal ≥ 3 jaar minimuminkomen	6.985	100	6.906	100	6.445	100	6.343	100	100

⁴ De categorie "Ander inkomen" (31,5%) bestaat uit:

- huishoudens waarvan een lid/leden op enig moment in het jaar gebruik hebben gemaakt van een WWB-uitkering, maar die op de peildatum 31 december van dat jaar geen uitkering meer ontvingen of
- huishoudens waarvan de referentie-persoon op de peildatum nog geen 65 jaar was, en
- huishoudens die in het jaar gebruik hebben gemaakt van kwijschelding gemeentelijke belastingen, bijzondere bijstand, langdurigheidstoelage of Collectieve ziektekostenverzekering minima tot 110%.

In de volgende grafiek is opgenomen hoeveel procent van de minimahuishoudens, tot de huishoudens met een minimuminkomen langer dan 3 jaar behoort. Voor alle huishoudtypen geldt dat het 50% of meer is. Het percentage is het hoogst bij de eenoudergezinnen (61,1%), gevolgd door de alleenstaande (55,8%).

Grafiek 2.4 Percentage 3 jaar of langer minimahuishouden, van de minimahuishouden, naar type huishouden

2.4.2 Leeftijd

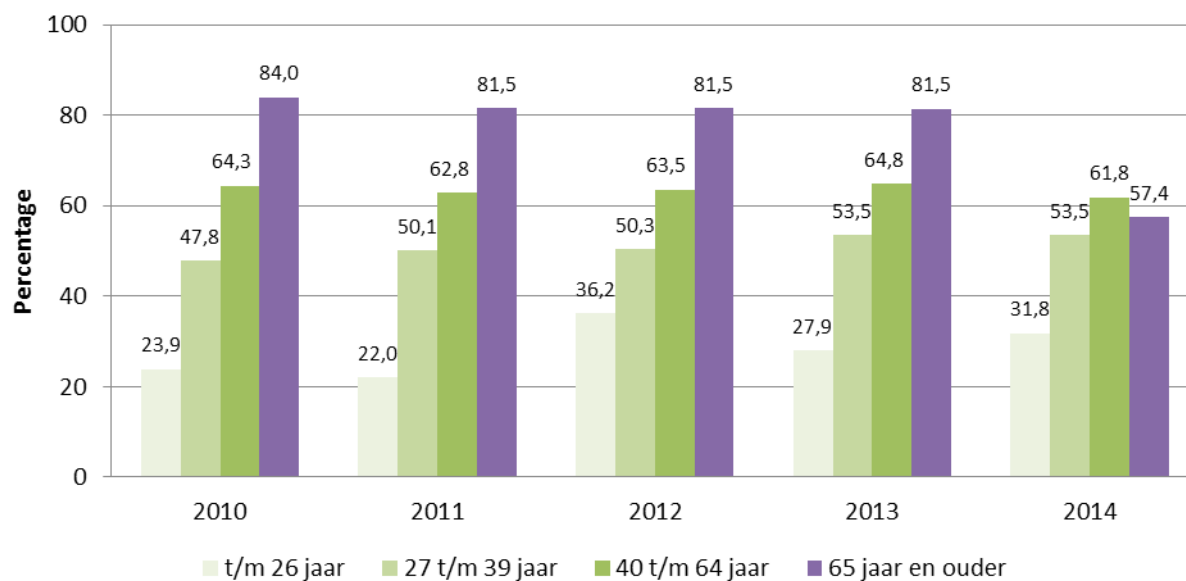
De volgende tabel geeft inzicht in de leeftijd van de referentiepersoon van de minima die drie jaar of langer een minimuminkomen hebben. De grootste groep is die van 40 t/m 64 jaar met 52,8%, gevolgd door 27 t/m 39 jarigen (23,9%). Beide laten door de jaren heen een stijging zien. De daling bij de groep 65 jaar en ouder is mogelijk te verklaren doordat we over deze groep geen gegevens meer krijgen van de Belastingdienst.

Tabel 2.6 Aantal en aandeel huishoudens met drie jaar of langer een minimuminkomen naar leeftijd referentiepersoon

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
t/m 26 jaar	419	6,0	338	4,9	300	4,7	264	4,1	4,7
27 t/m 39 jaar	1.666	23,9	1.482	21,5	1.303	20,2	1.267	20,0	19,3
40 t/m 64 jaar	3.688	52,8	3.411	49,4	3.185	49,4	3.046	48,0	48,8
65 jaar en ouder	1.212	17,4	1.675	24,3	1.657	25,7	1.766	27,8	27,2
Totaal ≥ 3 jaar minimuminkomen	6.985	100	6.906	100,0	6.445	100	6.343	100	100

In de volgende grafiek is te zien hoeveel procent van alle minimahuishoudens, naar leeftijdscategorie, 3 jaar of langer een minimuminkomen heeft. Tot 2014 was het aandeel het hoogst bij de groep 65 jaar en ouder, rond de 80%. In 2014 is het de groep 40 t/m 64 jaar met 61,8%.

Grafiek 2.5 Percentage huishoudens met 3 jaar of langer minimuminkomen, van huishoudens met minimuminkomen, naar leeftijd referentiepersoon

2.4.3 Bron van inkomen

De volgende tabel gaat over de bron van inkomen van de minima die drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau hebben. De grootste groep heeft de WWB als bron van inkomen (61,1%) en dit aandeel is sinds 2011 gestegen. De daling bij de groep 65+ wordt waarschijnlijk veroorzaakt doordat we over deze groep geen gegevens meer hebben gekregen van de Belastingdienst.⁵

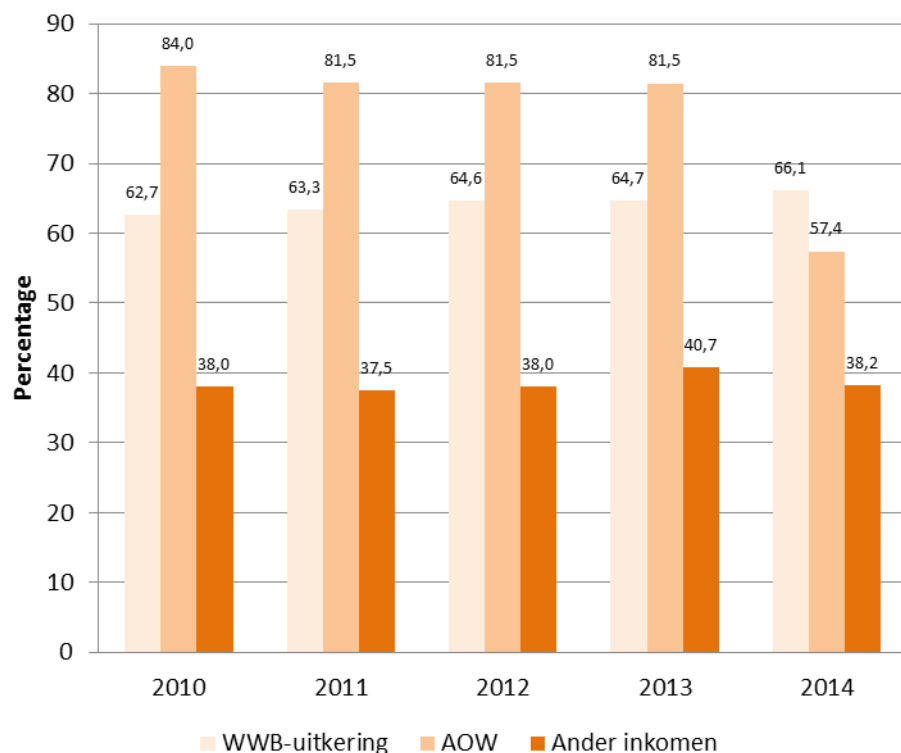
Tabel 2.7 Aantal en aandeel huishoudens met drie jaar of langer een minimuminkomen naar bron van inkomen

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
WWB-uitkering	4.267	61,1	3.955	57,3	3.549	55,1	3.343	52,7	53,6
AOW	1.212	17,4	1.675	24,3	1.657	25,7	1.760	27,8	27,2
Ander inkomen	1.506	21,6	1.276	18,5	1.239	19,2	1.234	19,5	19,2
Totaal ≥ 3 jaar minimuminkomen	6.985	100	6.906	100	6.445	100	6.343	100	100

In de volgende grafiek is te zien hoeveel procent van alle minimahuishoudens, naar bron van inkomen, 3 jaar of langer een minimuminkomen heeft. Tot 2014 was het aandeel het hoogst bij de groep AOW met rond de 80%. In 2014 is het de groep met WWB-uitkering, 66,1%.

⁵ Zie paragraaf 2.2

Grafiek 2.6 Percentage huishoudens met 3 jaar of langer minimuminkomen, van huishoudens met minimuminkomen, naar bron van inkomen

2.5 Kinderen tot 18 jaar in huishouden met een minimuminkomen

In deze paragraaf staat een korte beschrijving van de **kinderen tot 18 jaar** die behoren tot een huishouden met een minimuminkomen, naar een aantal kenmerken als huishoudtype, leeftijd kinderen, bron van inkomen en aantal jaren minimuminkomen. In 2014 telde Tilburg in totaal 211.657 inwoners waarvan 39.972 (18,9%) kinderen. Het aandeel kinderen tot 18 jaar in Tilburg dat leeft in een huishouden met een minimuminkomen is in de afgelopen jaren gestegen. In 2014 maakt 14,5% van de kinderen in Tilburg deel uit van een huishouden met een inkomen op minimumniveau. Sinds 2010 is er een stijging zichtbaar.

Tabel 2.8 Aantal en aandeel kinderen tot 18 jaar in huishoudens met een minimuminkomen

	2014		2013		2012		2011		2010	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%	%	
Kinderen in HH met minimuminkomen	5.780	14,5	5.301	13,3	5.247	13,1	12,9	12,3		
Totaal	39.972		39.837		40.055					

2.5.1 Huishoudtype

63,2% van de kinderen in huishoudens met een minimuminkomen leeft in een eenoudergezin. Vanaf 2011 is een stijging zichtbaar.

Tabel 2.9 Aantal en aandeel kinderen in huishoudens met een minimuminkomen naar huishoudtype

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	
Zelfstandig wonend	54	0,9	51	1,0	55	1,0	75	1,4	1,3	
Eenoudergezin	3.654	63,2	3312	62,5	3.218	61,3	3.093	59,8	60,3	
Meerpersoonshh met kinderen	2.072	35,8	1938	36,6	1.974	37,6	2.000	38,7	38,4	
Totaal	5.780	100	5.301	100	5.247	100	5.168	100	100	

2.5.2 Leeftijd

45,5% van de kinderen in huishoudens met een minimuminkomen is in de leeftijd 4 t/m 11 jaar, gevolgd door 34,6% 12-17 jarigen.

Tabel 2.10 Aantal en aandeel kinderen in huishoudens met een minimuminkomen naar leeftijd

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
0 t/m 3 jaar	1.147	19,8	1068	20,1	1.090	20,8	1.067	20,6	22,2
4 t/m 11 jaar	2.631	45,5	2430	45,8	2.415	46,0	2.394	46,3	46,6
12 t/m 17 jaar	2.002	34,6	1803	34,0	1.742	33,2	1.707	33,0	31,2
Totaal	5.780	100	5.301	100	5.247	100	5.168	100	100

2.5.3 Bron van inkomen

65,2% van de kinderen leeft in een minimahuishouden waarvan de volwassen referentiepersoon als bron van inkomen een WWB-uitkering heeft.

Tabel 2.11 Aantal en aandeel kinderen in minimahuishoudens naar bron van inkomen van de volwassene

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
WWB-uitkering	3.767	65,2	3719	70,2	3.408	65,0	3.399	65,8	66,4
AOW	67	1,2	65	1,2	66	1,3	74	1,4	1,4
Ander inkomen	1.946	33,7	1517	28,6	1.839	35,1	1769	34,2	33,6
Totaal	5.780	100	5.301	100	5.247	100	5.168	100	100

2.5.4 Periode op minimumniveau

62,3% van de kinderen in een minimahuishouden, leeft in een huishouden dat langer dan drie jaar een inkomen op minimumniveau heeft.

Tabel 2.12 Aantal en aandeel kinderen in minimahuishoudens naar het aantal jaren met een minimuminkomen

Categorie	2014		2013		2012		2011	2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%
Korter dan 3 jaar	2.181	37,7	1.957	36,9	2.110	40,2	40,4	40,7
3 jaar en langer	3.599	62,3	3.344	63,1	3.137	59,8	59,6	59,3
Totaal	5.780	100	5.301	100	5.247	100	100	100

2.6 Impulswijken

De gemeente Tilburg heeft vijf Impulswijken benoemd: Stokhasselt, Kruidenbuurt, Groenewoud, Trouwlaan-Uitvindersbuurt en Groeseind-Hoefstraat. We monitoren binnen deze armoedemonitor een van de drie impulsdoelen, namelijk alle huishoudens leven boven de armoedegrens. In onderstaande tabel staat het aantal huishoudens in de betreffende wijk en het aandeel huishoudens dat een inkomen heeft op minimumniveau. Op Groeseind-Hoefstraat na, blijken alle impulswijken een (fors) hoger aandeel minima te hebben dan het stedelijk gemiddelde van 11,9 %. In de loop van de jaren is er sprake van een toename in de impulswijken. De toename in Trouwlaan-Uitvindersbuurt, Stokhasselt en Kruidenbuurt is groter dan gemiddeld in Tilburg.

Tabel 2.13 Aantal huishoudens met een minimuminkomen van alle huishoudens naar Impulswijken

	2014			2013			2012	2011	2010
	HH	Minima HH	%	HH	Minima HH	%	%	%	%
Groenewoud	3.758	805	21,4	3.647	696	19,1	18,3	18,5	17,2
Groeseind-Hoefstraat	6.177	617	10,0	6.228	576	9,2	8,9	8,2	7,9
Kruidenbuurt	2.795	745	26,7	2.772	672	24,2	24,0	23,1	22,0
Stokhasselt	2.917	1.007	34,5	2.933	910	31,0	30,2	30,2	28,7
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	3.783	625	16,5	3.769	550	14,6	14,1	14,3	14,1
Overig Tilburg	85.520	8.715	10,2	84.048	7.896	9,4	9,1	9,2	8,7
Totaal	104.950	12.514	11,9	103.397	11.300	10,9	10,6	10,7	10,2

Kinderen

Onderstaande tabel geeft het aandeel kinderen weer dat in de betreffende wijk onderdeel uitmaakt van een huishouden met een inkomen op een minimumniveau. Voor heel Tilburg ligt dit percentage op 14,5%. De percentages in de meeste impulswijken liggen aanzienlijk hoger, behalve in Groeseind-Hoefstraat. Daar ligt het percentage lager dan gemiddeld. Dat heeft te maken met de herstructurering van dit gebied (andere typen woningen, andere typen huishoudens). In de Kruidenbuurt leeft 39,5% van de kinderen in een huishouden met een inkomen op minimumniveau en in Stokhasselt 49,2% van de kinderen. In alle impulswijken is het percentage sterker toegenomen dan gemiddeld in Tilburg, behalve in Groeseind-Hoefstraat.

Tabel 2.14 Aandeel kinderen dat in een huishouden leeft met een inkomen op minimumniveau naar impulswijk

Categorie	2014	2013	2012	2011	2010
Groenewoud	29,5	27,3	27,8	25,3	24,5
Groeseind-Hoefstraat	8,9	9,5	8,5	7,1	8,6
Kruidenbuurt	39,5	37,4	38,1	36,6	35,7
Stokhasselt	49,2	45,9	45,2	45,3	41,9
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	26,2	23,0	21,6	20,3	21,3
Overig Tilburg (geen impulswijk)	10,6	9,7	9,5	9,5	9,1
Gemiddeld	14,5	13,3	13,1	12,9	12,3

Hoofdstuk 3 Minimahuishoudens volgens het CBS

3.1 Inleiding

Het CBS komt voor Tilburg op een hoger aantal minimahuishoudens tot maximaal 110% van het sociaal minimum uit dan de armoedemonitor, omdat het CBS toegang heeft tot meer bronnen dan de gemeente. In de Armoedemonitor bepalen we het aantal armoedehuishoudens door het gebruik van WWB en gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen. Het CBS beschikt over inkomensgegevens van de Belastingdienst en kan de doelgroep minimahuishoudens compleet in beeld brengen. Het is dus logisch dat Tilburg een aantal armoedehuishoudens "mist". De cijfers van het Regionaal Inkomens Onderzoek (RIO) van het CBS⁶ zijn daarom gebruikt om te kijken welke minimahuishoudens we in Tilburg "missen" in onze armoedemonitor. Deze groep wordt door het CBS aangemerkt als minimahuishouden, maar maakt geen gebruik van gemeentelijke inkomensondersteuning. In dit hoofdstuk brengen we de CBS cijfers en onze monitorcijfers van **2012** bij elkaar om te bezien hoe deze zich tot elkaar verhouden. Dit wordt gedaan per type huishouden, naar bron van inkomen en leeftijd hoofdkostwinner. Tot slot vindt er een vergelijking plaats met de B5 over meerdere jaren.

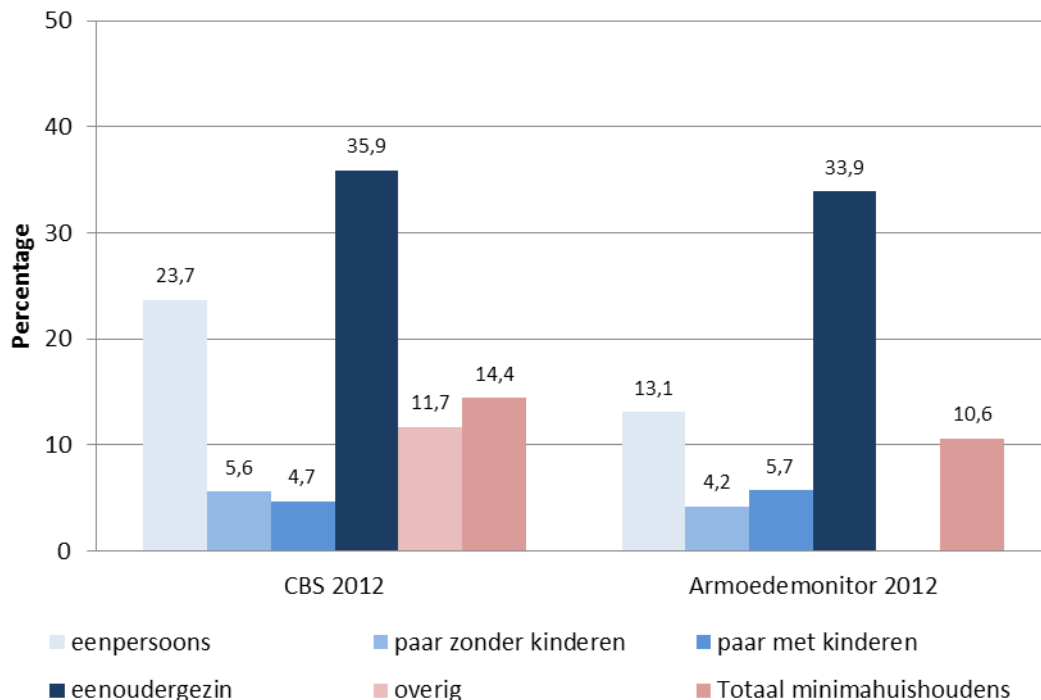
3.2 RIO minimahuishoudens 2012 van het CBS en de Armoedemonitor 2012

Uitgaande van de 110% grens, telt het CBS in 2012 12.610 armoedehuishoudens en de Armoedemonitor 10.785. Dat zijn er 1.825 minder.

Type huishouden

Volgens het CBS zijn er in Tilburg 7.740 1-persoonshuishouden onder de 110% grens. In de Armoedemonitor komen we uit op 6.046 in 2012. De andere huishoudtypen komen meer overeen. In de volgende grafiek wordt het aandeel minimahuishoudens 110% naar samenstelling huishoudens vergeleken van CBS RIO 2012 en de Armoedemonitor 2012.

Grafiek 3.1 Aandeel minimahuishoudens 110% CBS RIO 2012 en Armoedemonitor 2012 naar samenstelling huishouden

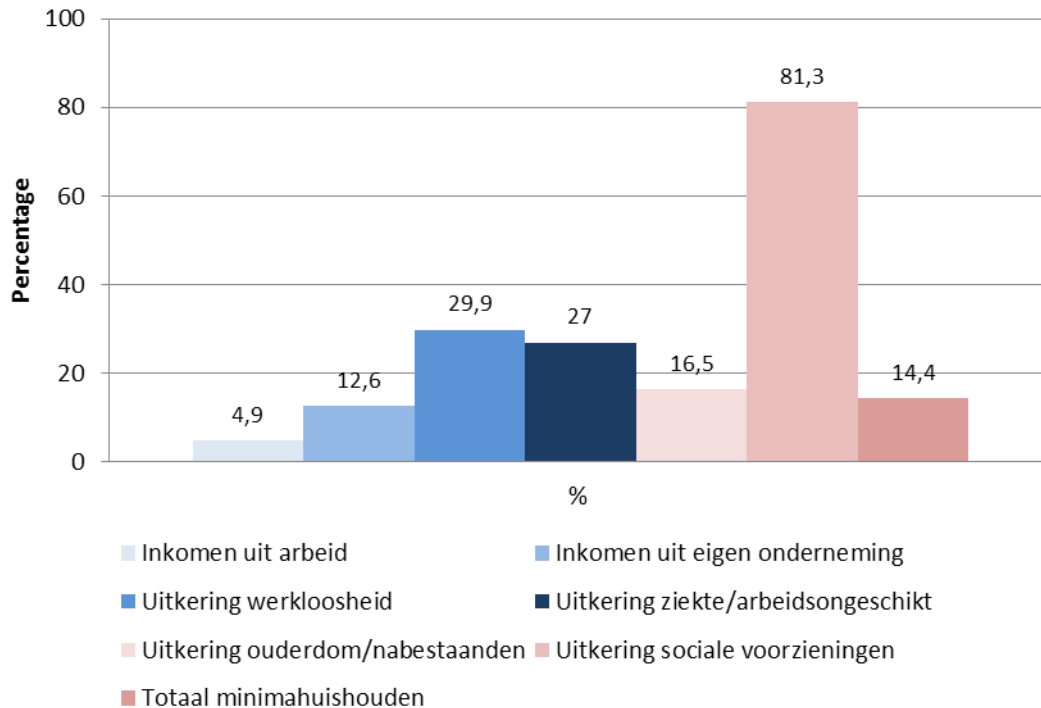

⁶ Het meest recente RIO is van 2012. Het aantal huishoudens waarover het percentage armoedehuishoudens wordt berekend is niet hetzelfde als in onze Armoedemonitor. Het CBS komt op een lager aantal huishoudens uit, omdat zij de **studentenhuishoudens en de huishoudens die niet 52 weken per jaar inkomen hebben**, niet meeneemt. Daar komt bij dat de cijfers van het CBS zijn afgerond, op tientallen of honderdtallen, afhankelijk van de tabel.

Bron inkomen

Volgens het CBS behoren in Tilburg 17,5% van de huishoudens tot werkende minima (4,9% inkomen uit loon en 12,6% zelfstandige ondernemers) tot de armoedehuishoudens 110% grens. Het is niet mogelijk om een vergelijking met onze eigen gegevens te maken naar bron van inkomen, omdat we deze gegevens niet hebben en op basis van de beschikbare gegeven een andere indeling hanteren (AOW, WWB-uitkering en Ander inkomen). Echter het percentage werkende minima (17,5%) vertaald naar absolute cijfers (2206) van het CBS in vergelijking met de huishoudens "ander inkomen" uit de monitor (1769, in totaal werkenden, arbeidsongeschikten en werklozen) toont, dat de groep werkenden groter is dan de groep "ander inkomen", waar naast werkenden ook arbeidsongeschikten en werklozen onderdeel vanuit maken.

Grafiek 3.2 Aandeel minimahuishoudens 110% CBS RIO 2012 naar bron inkomen

Leeftijd hoofdkostwinner

Kijkend naar de leeftijd van de hoofdkostwinner zit er verschil in de **aantallen** huishoudens tot 110% bij het CBS en in de Armoedemonitor in de leeftijdsgroep 25 tot 45 jaar en de groep 65 jaar of ouder. In de Armoedemonitor zijn de aantallen kleiner.

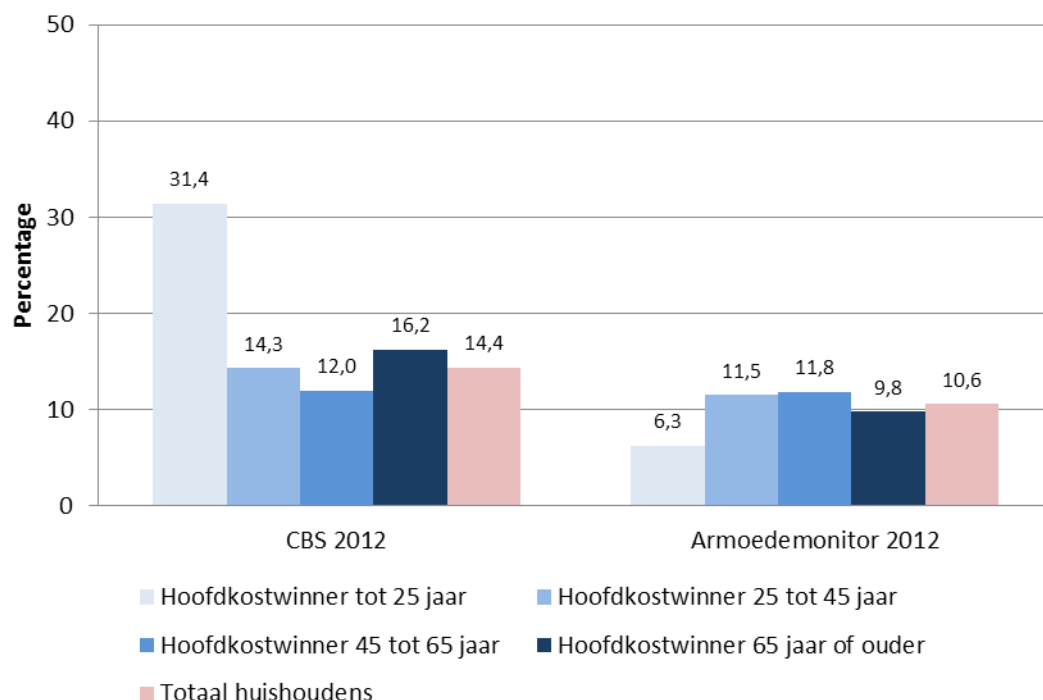
Huishoudens in armoede 110% naar leeftijd hoofdkostwinner

	CBS 2012	Armoedemonitor 2012	Vershil
	aantal	aantal	aantal
Hoofdkostwinner tot 25 jaar	700	773	-73
Hoofdkostwinner 25 tot 45 jaar	4.700	4.092	608
Hoofdkostwinner 45 tot 65 jaar	3.900	3.887	13
Hoofdkostwinner 65 jaar of ouder	3.300	2.033	1.267
Totaal huishoudens	12.600	10.785	1.815

Van de huishoudens van 65 jaar of ouder is volgens het CBS 16,2% een armoedehuishouden, volgens de Armoedemonitor is dat 9,8%. Dit verschil is te verklaren, omdat wij de huishoudens met een AOW uitkering niet volledig in beeld hebben. Volgens het CBS behoren in Tilburg 31,4% van de huishoudens in de leeftijd tot 25 jaar tot de armoedehuishoudens. In de Armoedemonitor is dat een stuk lager, 6,3%. Een mogelijke verklaring voor het gegeven dat de aantallen niet veel verschillen maar de percentages wel, is dat bij de Armoedemonitor nog

studentenhuishoudens en huishoudens met minder dan 52 weken per jaar inkomen in de bestanden zitten waardoor het percentage daalt.

Grafiek 3.3 Aandeel minimahuishoudens 110% CBS RIO 2012 en Armoedemonitor 2012 naar leeftijd

3.3 RIO minimahuishoudens 110% Tilburg 2010-2012 naar bron inkomen

Uitgaande van de 110% grens, telt het CBS in 2012 12.610 armoedehuishoudens, 14,4% van het aantal huishoudens. Het aandeel stijgt in de periode 2010-2012. Het aandeel huishoudens 110% is het meest gegroeid, en sterker dan gemiddeld, bij de huishoudens met een uitkering sociale voorzieningen, gevolgd door de huishoudens met een werkloosheidsuitkering en een uitkering ziekte/arbeidsongeschiktheid.

CBS RIO Tilburg Particuliere huishoudens 110% naar bron inkomen

	2012		2011		2010	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Inkomen uit arbeid	2.400	4,9	2.300	4,7	2.100	4,2
Inkomen uit eigen onderneming	1.100	12,6	1.000	12,1	1000	12,1
Uitkering werkloosheid	400	29,9	300	26,7	300	26,6
Uitkering ziekte/arbeidsongeschikt	1.000	27,0	800	24,7	800	23,7
Uitkering ouderdom/nabestaanden	3.400	16,5	3.400	16,6	3.300	16,4
Uitkering sociale voorzieningen	4.400	81,3	4.000	80,4	3.600	76,3
Totaal huishouden	12.600	14,4	11.900	13,7	11.100	12,9

3.4 Vergelijking CBS minimahuishoudens 110% 2012 Tilburg, B5 en Nederland

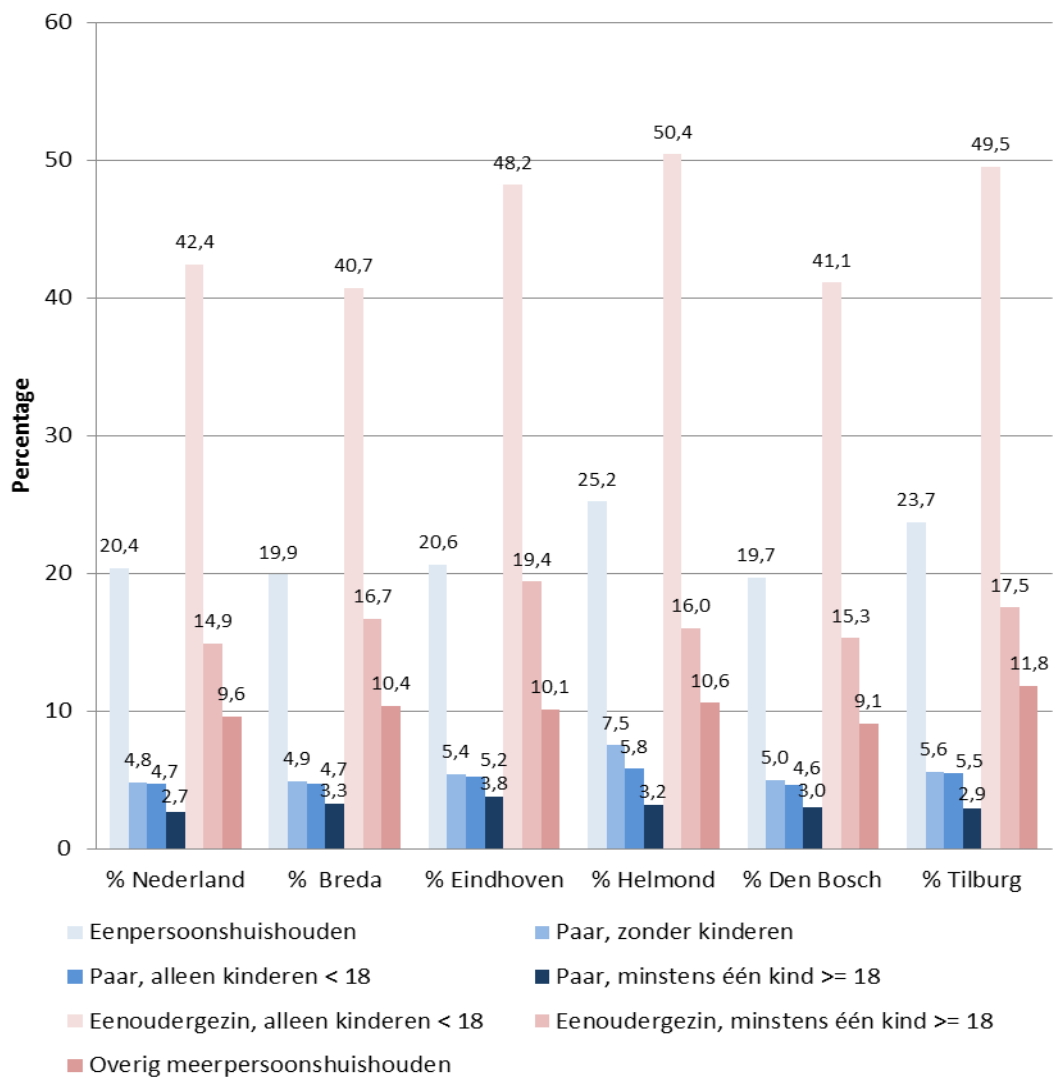
Type huishouden

Vergeleken met de B5 en Nederland, is het aandeel huishoudens in armoede het hoogst in Tilburg. Voor de 110% grens is het 14,4%.

2012	Totaal huishouden tot 110%
Nederland	11,7
Breda	12,0
Eindhoven	13,6
Helmond	14,3
Den Bosch	11,9
Tilburg	14,4

De verdeling over de typen huishoudens is niet veel anders dan in Nederland of de B5.

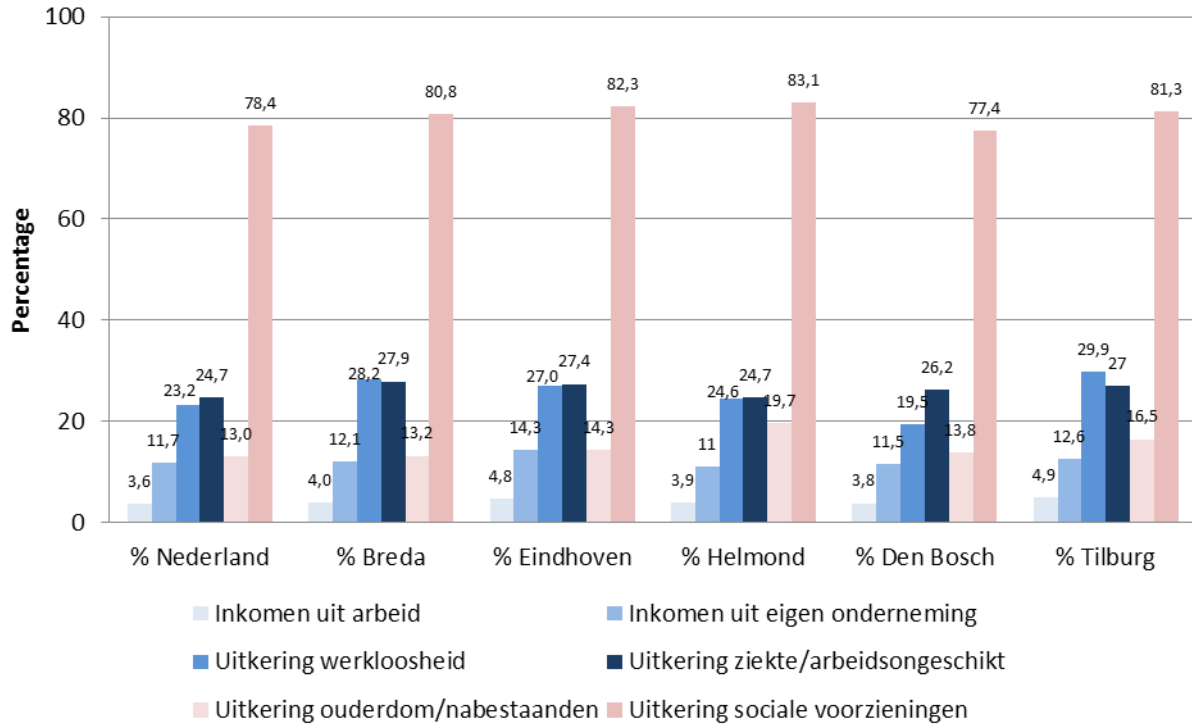
Grafiek 3.4 Aandeel minimahuishoudens 110% B5 en Nederland naar huishoudtype

Bron inkomen

Vergeleken met de B5 en Nederland is het aandeel huishoudens in armoede (110%) met inkomen uit arbeid (4,9%) en uitkering werkloosheid (29,9%) in Tilburg hoger dan in de andere B5 steden en hoger dan gemiddeld in Nederland.

Grafiek 3.3 Aandeel minimahuishoudens 110% B5 naar bron inkomen

Hoofdstuk 4 Gemeentelijke inkomensondersteuning voor minima

4.1 Inleiding

Om mensen met een laag inkomen te ondersteunen zijn diverse landelijke en gemeentelijke regelingen beschikbaar. Landelijke regelingen zijn bijvoorbeeld de huurtoeslag en de zorgtoeslag. Daarnaast voeren gemeenten een eigen minimabeleid.

De gemeente Tilburg kent structureel de volgende gemeentelijke financiële ondersteuningsmogelijkheden voor minima:

- I Kwijtschelding gemeentelijke belastingen;
- II Regelingen in het kader van de Wet Werk en Bijstand (per 1/1/2015 Participatiewet)
 - Bijzondere bijstand;
 - Langdurigheidstoeslag;
 - Collectieve Zorgverzekering Minima;
 - MEEDOEN-regeling.

In bijlage 4 staat uitgebreide uitleg over bovenstaande regelingen. In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de diverse regelingen aan de orde. Voor de benoemde focusgroepen, eenoudergezinnen met kinderen, werkende minima en AOW gerechtigden zonder vermogen, worden voor zover deze informatie beschikbaar is de gebruikspercentages apart genoemd.

Aanvullend op de focusgroepen wordt ook het gebruik door huishoudens die drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau hebben weergegeven. In 2014 is in opdracht van het rijk een eenmalige koopkrachttegemoetkoming verstrekt. Het gebruik van deze regeling is ook in dit hoofdstuk opgenomen.

4.2 Gebruik Kwijtschelding gemeentelijke belastingen door minimahuishoudens

Doel	Inwoners met een inkomen tot 100% van het sociaal minimum en zonder vermogen kwijtschelding verlenen voor gemeentelijke belastingen betreffende onroerend zaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolrechten en hondenbelasting.
Doelgroep	Alle inwoners met een inkomen op bijstandsniveau zonder vermogen
Methode	Waar mogelijk per automatische toekenning en per (digitale) aanvraag.
Recente wijzigingen	N.v.t.
Streefcijfer	53%

Mate van gebruik

Het streefpercentage is 53% van de huishoudens met een minimuminkomen. Het percentage huishoudens met een minimuminkomen dat in 2014 (gedeeltelijk) kwijtschelding toegekend heeft gekregen, bedraagt 51,8%, een lichte stijging ten opzichte van het jaar daarvoor. Het gebruik van Kwijtschelding is in de periode 2010-2014 licht afgenomen. Hier past de kanttekening bij dat kwijtschelding de enige wettelijke begrensde regeling is waarvan inwoners met een inkomen tot 100% van het sociaal minimum gebruik kunnen maken en de vermogensgrens lager ligt dan die van de WWB. We kennen deze regeling zoveel als mogelijk automatisch toe.

In bijlage 5 staat het gebruik kwijtschelding uitgesplitst naar een aantal kenmerken: huishoudtype, leeftijd referentiepersoon huishouden en bron inkomen.

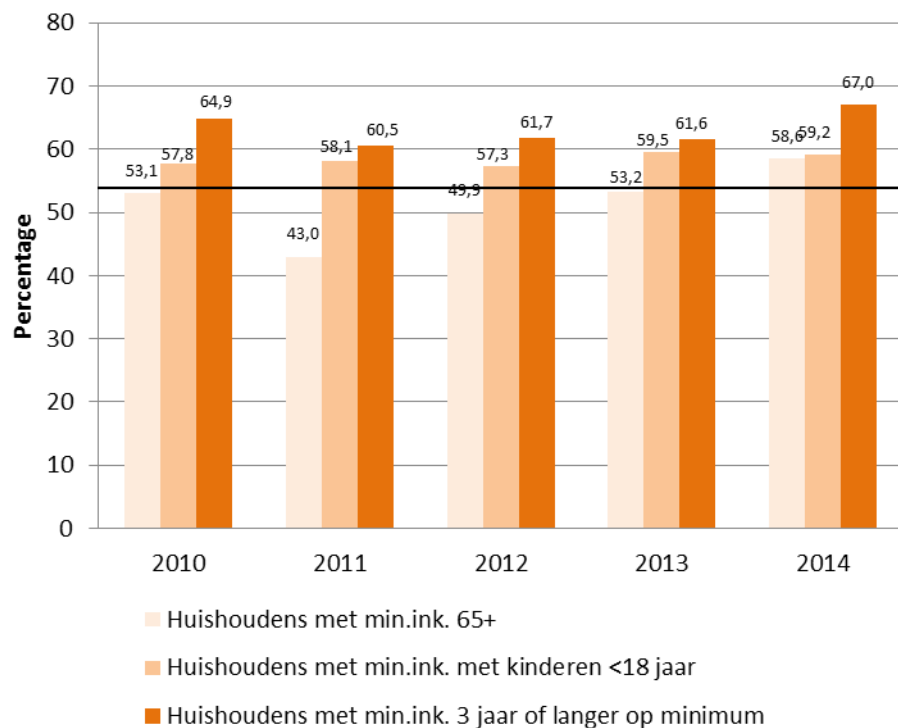
Tabel 4.1 Gebruik kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Categorie	2014	2013	2012	2011	
Aantal minimahuishoudens	12.514	11.300	10.785	10.740	10.134
Gebruik in aantal huishoudens	6.482	5.810	5.494	5.358	5.354
Percentage gebruik	51,8%	51,4%	50,9%	49,9%	52,8%

In de volgende grafiek staat het gebruik weergegeven voor categorieën die in het armoedebeleid specifiek zijn benoemd als focusgroep, plus de huishoudens met een minimuminkomen die drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau hebben. Voor de focusgroepen geldt dat het gebruik boven het streefcijfer uitkomt.

In 2014 gebruikt 58,6% van de 65+ minimahuishoudens kwijtschelding. Van de minimahuishoudens met kinderen onder de 18 jaar is dat 59,2%. Het gebruik is het hoogst onder minimahuishoudens die al 3 jaar of langer op minimumniveau leven, met 67,0%. Het gebruik schommelt wat door de jaren heen.

Grafiek 4.1 Gebruik kwijtschelding focusgroepen (met lijn streefcijfer)

4.3 Gebruik Bijzondere bijstand door minimahuishoudens

Doel	Tegemoetkomen van inwoners met een laag inkomen als zij door bijzondere omstandigheden noodzakelijke extra kosten moeten maken.
Doelgroep	Inwoners met een laag inkomen en hoge noodzakelijke kosten
Methode	Er is een formulier beschikbaar, mensen die reeds gebruikmaken van een inkomensondersteunende regeling, kunnen via een verkorte procedure aanvragen.
Recente wijzigingen	<p>* In 2012 is de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken en gehandicapten afgeschaft en is de leenbijstand geïntensiveerd.</p> <p>* In 2013 is besloten dat in principe voor medische kosten geen bijzondere bijstand verleend wordt, omdat de basisverzekering en de WLZ (Wet Langdurige Zorg) samen een toereikende voorliggende voorziening vormen.</p> <p>* Medio 2014 is de draagkrachtberekening van deze regeling versoepeld om de regeling toegankelijker te maken voor werkende armen. We hanteren geen drempelbedrag en dezelfde vermogensgrenzen als voor de WWB-uitkering voor levensonderhoud; inkomen tot 120% van de bijstandsnorm zien we als draagkrachtloos; van inkomen boven de 120% van de bijstandsnorm wordt 50% als draagkracht beschouwd.</p> <p>* Medio 2014: Herziening periode leenbijstand: aflossingsperiode sluit aan bij de duur van het inkomen op sociaal minimum zodat inwoners maximaal 36 maanden een laag inkomen hebben</p>
Streefcijfer	57%

Mate van gebruik van de regeling

Het percentage huishoudens met een minimuminkomen dat in 2014 van bijzondere bijstand gebruik heeft gemaakt (49,8%) is gedaald. Het streefcijfer van 57% is niet gehaald. De aanhoudende daling van het gebruik na 2011 kan

mogelijk verklaard worden door de hierboven uiteengezette wijzigingen die in 2012 zijn doorgevoerd. Halverwege 2014 zijn opnieuw wijzigingen doorgevoerd om de regeling laagdrempeliger te maken voor werkende minima. Het is nog te vroeg om de gevolgen hiervan terug te zien in de cijfers. De verwachting is dat in 2015 een stijging zichtbaar is.

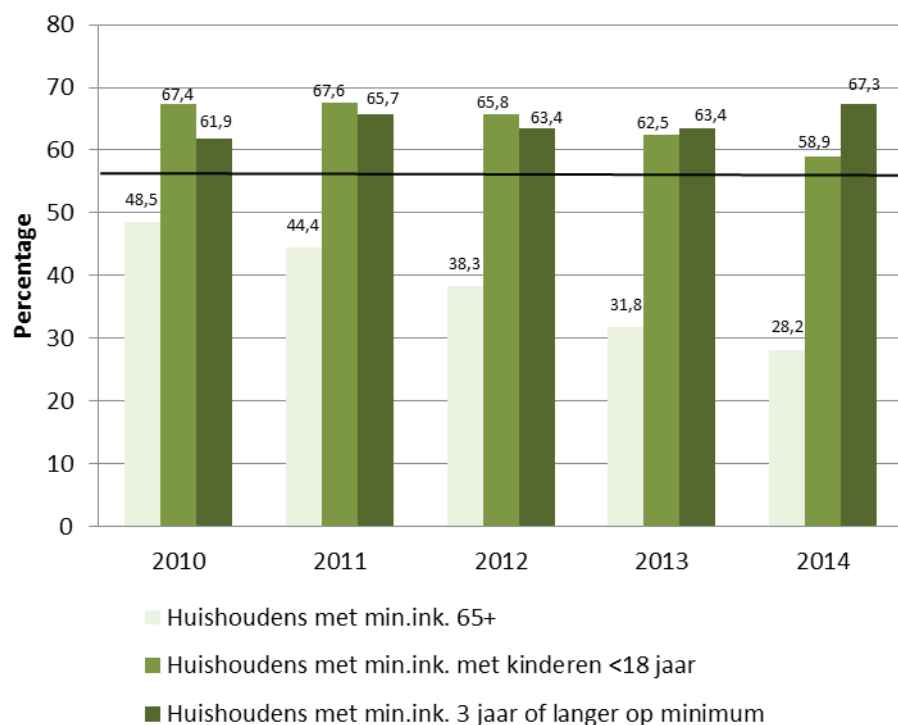
Tabel 4.2 Gebruik bijzondere bijstand door huishoudens met een minimuminkomen

Categorie					
Aantal minimahuishoudens	12.514	11.300	10.785	10.740	10.134
Gebruik in aantal huishoudens	6.235	5.894	5.903	6.122	5.551
Percentage gebruik	49,8%	52,2%	54,7%	57,0%	54,8%

In bijlage 6 staat het gebruik bijzondere bijstand uitgesplitst naar een aantal kenmerken: huishoudtype, leeftijd referentiepersoon huishouden en bron inkomen.

In onderstaande grafiek staat het gebruik weergegeven door focusgroepen, plus de huishoudens met een minimuminkomen die drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau hebben. Het percentage huishoudens met een minimuminkomen met kinderen <18 jaar en het percentage huishoudens 3 jaar of langer op het minimum dat gebruik maakt van de bijzondere bijstand is hoger dan het streefpercentage van 57%. Bij 65 plussers is een daling zichtbaar. De daling op zich in het aandeel 65+ komt niet doordat we geen gegevens meer hebben gekregen van de Belastingdienst, want het is al jaren aan het dalen. Maar het is wel van invloed op de mate van de daling, die is nu minder sterk.

Grafiek 4.2 Gebruik bijzondere bijstand focusgroepen (met lijn streefcijfer)

4.4 Gebruik Collectieve zorgverzekering minima door minimahuishoudens

Doel	Een goede en uitgebreide zorgverzekering voor inwoners met een minimum inkomen met (collectiviteits)korting.
Doelgroep	Inwoners met een inkomen tot 130%
Methode	Per aanvraagformulieren via gezondverzekerd.nl kunnen inwoners gemakkelijk een pakketvergelijking maken en een aanvraag doen.
Recente wijzigingen	In 2014 is er één CZM polis. Per 1-1-2015 zijn er 3 verschillende polissen.
Streefcijfer	55%

Mate van gebruik van de regeling

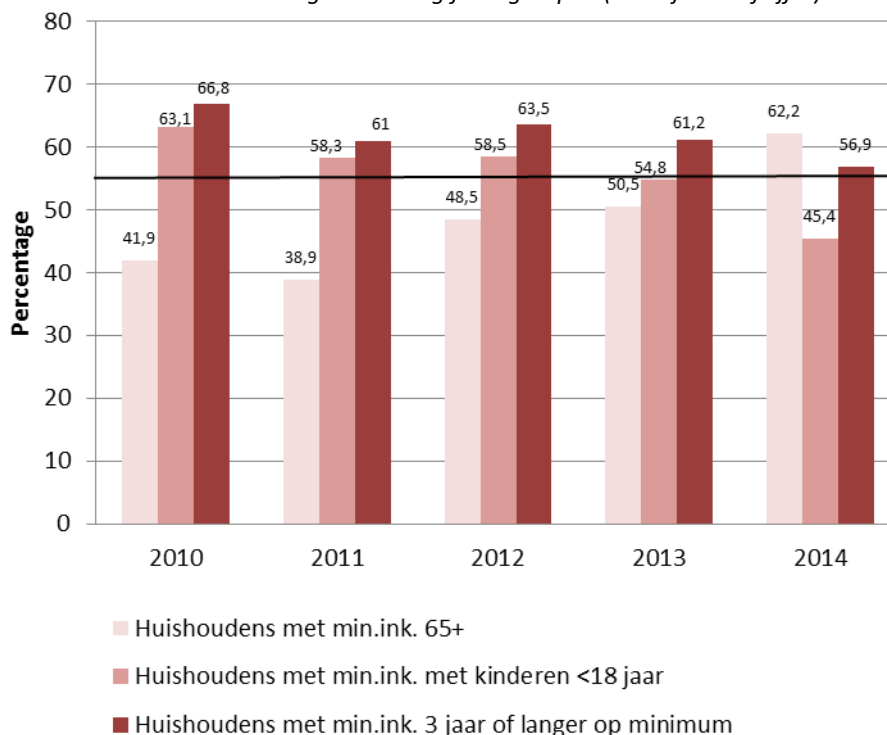
Het streefpercentage is 55%. Het percentage huishoudens met een minimuminkomen dat in 2014 van collectieve zorgverzekering gebruik heeft gemaakt, bedraagt 42,5 % en is na 2012 gedaald. Over de periode 2010-2014 bezien is het gedaald van 54,3% naar 42,5%. De daling bij de CZM kan mogelijk verklaard worden doordat tot en met 2014 één gelijkwaardig pakket werd aangeboden bij twee verschillende verzekeraars dat, ten opzichte van een reguliere ziektekostenverzekering, als duur werd ervaren. Daarbij speelt ook een rol dat in het algemeen mensen niet snel geneigd zijn om over te stappen naar een andere verzekeraar. Vanaf januari 2015 is meer maatwerk mogelijk door de invoering van 3 verschillende polissen, in verschillende prijs categorieën.

Tabel 4.3 Gebruik collectieve zorgverzekering door huishoudens met een minimuminkomen

Categorie					
Aantal minimahuishoudens	12.514	11.300	10.785	10.740	10.134
Gebruik in aantal huishoudens	5.319	5.395	5.597	5.228	5.498
Percentage gebruik	42,5%	47,7%	51,9%	48,9%	54,3%

In bijlage 7 staat het gebruik collectieve zorgverzekering uitgesplitst naar een aantal kenmerken: huishoudtype, leeftijd referentiepersoon huishouden en bron inkomen. In de volgende grafiek staat het gebruik weergegeven voor focusgroepen plus de huishoudens met een minimuminkomen die drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau hebben. Het percentage gebruik door huishoudens met een minimuminkomen 65+ en huishoudens 3 jaar of langer op het minimum is hoger dan het streefpercentage van 55%.

Grafiek 4.3 Gebruik collectieve zorgverzekering focusgroepen (met lijn streefcijfer)

4.5 Gebruik Langdurigheidstoeslag door minimahuishoudens

Doel	Extra ondersteuning voor inwoners die een lange tijd van het sociaal minimum/ laag inkomen moeten rondkomen
Doelgroep	Huishoudens die minimaal vijf jaar leven van een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (uitkering/ inkomen uit werk)
Methode	Per aanvraag en automatische toekenning
Recente/aankomende wijzigingen	De langdurigheidstoeslag liep tot 31-12-2014 en wordt per 1-1-2015 omgevormd naar de individuele inkomenstoeslag
Streefcijfer	65%

Mate van gebruik van de regeling

Het streefcijfer is 65%. Het percentage huishoudens met minimaal 5 jaar een minimuminkomen dat in 2014 van langdurigheidstoeslag gebruik heeft gemaakt, bedraagt 70,1% en is toegenomen na 2012. Het streefpercentage is gehaald. Over de periode 2010-2014 bezien is het percentage gestegen van 63,6% naar 70,1%. Deze stijging is toe te schrijven aan het automatisch toekennen van de toeslag aan de huishoudens die we kennen.

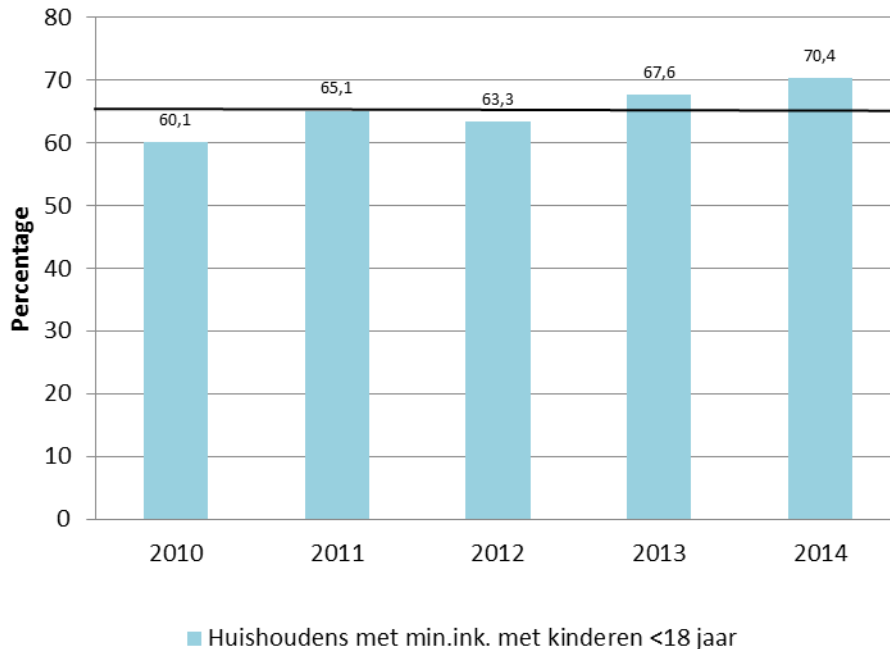
Tabel 4.4 Gebruik langdurigheidstoeslag door huishoudens met minimaal 5 jaar een minimuminkomen

Categorie	2014	2013	2012	2011	2010
Aantal hh > 5 jr minimahuishouden	5.122	4.558	4.127	4.097	3.899
Gebruik in aantal huishoudens	3.590	3.141	2.692	2.733	2.480
Percentage gebruik	70,1%	68,9%	65,2%	66,7%	63,6%

In bijlage 8 staat het gebruik Langdurigheidstoeslag uitgesplitst naar een aantal kenmerken: huishoudtype, leeftijd referentiepersoon huishouden en bron inkomen.

In de volgende grafiek staat het gebruik weergegeven door de focusgroep huishoudens met kinderen <18 jaar waarvoor dit van toepassing kan zijn. Ook deze focusgroep haalt met 70,4% het streefpercentage.

Grafiek 4.4 Gebruik Langdurigheidstoeslag focusgroep (met lijn streefcijfer)

4.6 Gebruik MEEDOEN-regeling door minimahuishoudens

Doel	100 euro in natura per gezinlid voor minimahuishoudens om sociaal, sportief en cultureel te participeren.
Doelgroep	Inwoners met een inkomen tot maximaal 130% van het sociaal minimum
Methode	Automatische toekenning en via een aanvraagformulier
Recente wijzigingen	Sinds medio 2013 is de inkomensgrens verruimd naar 130% en het bedrag verhoogd naar 100 euro
Streefcijfer	40%

Mate van gebruik van de regeling

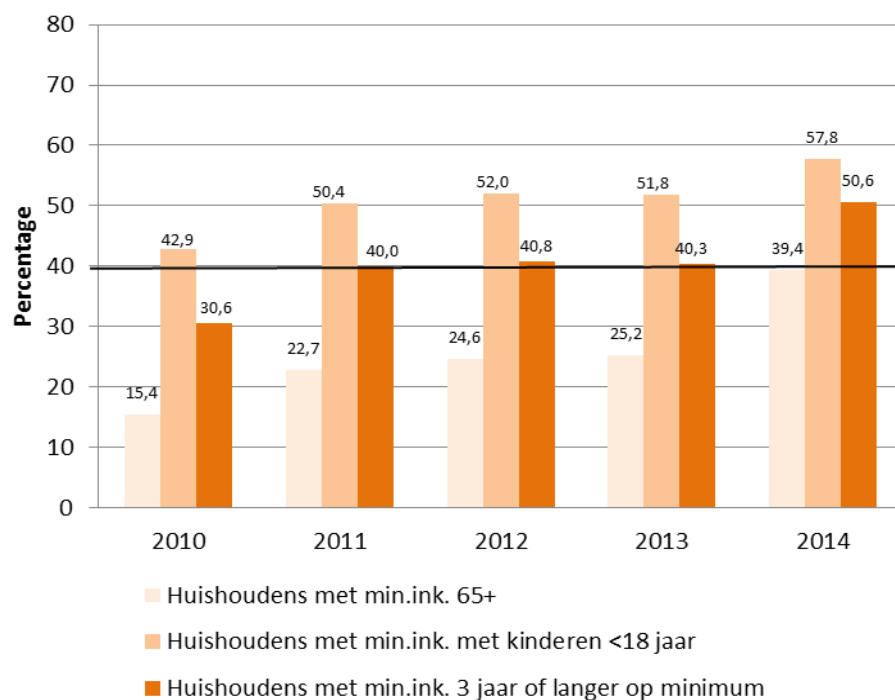
Het streefcijfer van de Meedoen-regeling is 40%. In 2014 heeft 43,2% van de minimahuishoudens de regeling gebruikt en het streefcijfer is dus gehaald. De jaren ervoor lag het percentage ruim onder de 40%. In de periode 2010-2014 is het percentage gestegen van 24,7% naar 43,2%.

Tabel 4.5 Gebruik MEEDOEN-regeling door minimahuishoudens en door personen in minimahuishoudens

Gebruik door minimahuishoudens	2014	2013	2012	2011	2010
Aantal minimahuishoudens	12.514	11.300	10.785	10.740	10.134
Gebruik in minimahuishoudens	5.404	3.905	3.901	3.683	2.508
Percentage gebruik	43,2%	34,6%	36,2%	34,3%	24,7%
Gebruik door personen uit huishoudens met een minimuminkomen					
Aantal personen in minimahuishoudens	23.591	21.286	20.424	20.555	19.548
Aantal personen in minimahuishoudens dat MEEDOEN-regeling heeft gebruikt	8.292	6.010	5.794	5.603	4.052
Percentage gebruik	35,1%	28,2%	28,4%	27,3%	20,7%

In de volgende grafiek staat het gebruik weergegeven voor focusgroepen plus de huishoudens met een minimuminkomen die drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau hebben. Het gebruik door minimahuishoudens met kinderen onder de 18 jaar en door huishoudens 3 jaar of langer op minimumniveau is hoger dan gemiddeld. De grootste stijging is zichtbaar bij 65 plussers en huishoudens langer dan 3 jaar op een minimum.

Grafiek 4.5 Gebruik MEEDOEN-regeling focusgroepen (met lijn streefcijfer)

4.7 Huishoudens die regelingen niet benutten

Van de minimahuishoudens heeft in 2014 14,6% wel een bijstandsuitkering, maar maakt geen gebruik van de regelingen van de gemeente Tilburg. Hierbij is uitgegaan van kwijtschelding, bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering en MEEDOEN. Er is een groot verschil te zien tussen huishoudens die korter dan drie jaar een minimuminkomen hebben (27,7% niet gebruik) en huishoudens die drie jaar of langer een minimuminkomen hebben (4,2 % niet gebruik).

Tabel 4.6 0-gebruik door minimahuishoudens

Categorie					
HH met minimuminkomen	12.514	11.300	10.785	10.740	10134
HH die van geen enkele regeling gebruik maken	1.828	1.917	1.547	1.556	1.248
Percentage 0-gebruik	14,6	17,0	14,3	14,5	12,3
HH met inkomen op minimumniveau, korter dan drie jaar	5.529	4.394	4.340	4.397	4.116
HH met minimum < 3 jaar dat van geen enkele regeling gebruik maakt	1.533	1.174	858	870	751
Percentage 0-gebruik	27,7	26,7	19,8	19,8	18,2
HH drie jaar of langer een inkomen op minimumniveau	6.985	6.906	6.445	6.343	6.018
HH met minimum ≥ 3 jaar dat van geen enkele regeling gebruik maakt	295	743	689	686	497
Percentage 0-gebruik	4,2	10,8	10,7	10,8	8,3

In 2014 is het 0-gebruik van de groep 65+ 3 jaar of langer op minimumniveau een stuk lager dan in 2013. Dit is het gevolg van het feit dat we over de groep 65+ geen gegevens meer hebben gekregen van de Belastingdienst. In de volgende grafiek is het gebruik van de focusgroepen te zien, uitgesplitst naar korter dan 3 jaar een minimuminkomen of 3 jaar of langer een minimuminkomen.

Grafiek 4.6 0-gebruik focusgroepen

4.8 Gebruik extra regeling 2014 "Koopkrachttegemoetkoming" minimahuishoudens

Het Rijk heeft in 2014 gemeenten de opdracht gegeven om eenmalig een koopkrachttegemoetkoming te verstrekken binnen de kaders van de (met ingang van 1-1-2015 Participatiewet). De koopkrachtcompensatie is automatisch toegekend (ambtshalve uitkering) aan alle huishoudens die de gemeente in beeld heeft vanwege gebruik van een uitkering/ inkomensondersteunende regeling. Naast de automatische toekenning zijn er ook aanvragen ingediend. In totaal is aan 10.711 minimahuishoudens de koopkrachttegemoetkoming toegekend. Hiertoe behoren ook 506 nieuwe minimahuishoudens, die voor de koopkrachttegemoetkoming niet in beeld waren. Dit verklaart een deel van de stijging van het aantal minimahuishoudens voor 2014⁷.

Tabel 4.7 Gebruik Koopkrachtcompensatie door huishoudens met een minimuminkomen

Categorie	
Aantal minimahuishoudens	12.514
Aantal minimahuishoudens dat Koopkrachtcompensatie heeft ontvangen	10.711
Percentage gebruik	85,6%

4.9 Gebruik participatieregelingen door kinderen in minimahuishoudens

Stichting Leergeld

Doel	Stichting Leergeld wil voorkomen dat kinderen uit minimahuishoudens op sociaal vlak uitgesloten worden. Een gezin krijgt een financiële bijdrage voor kosten van kinderen van 4 tot 18 jaar voor onderwijs/ welzijn, sport/ cultuur, zodat kinderen mee kunnen doen aan onderwijs, sport en culturele activiteiten.
Doelgroep	Huishoudens tot 130%
Methode	Ouder/ verzorger of hulpverlener per aanvraag, als iemand reeds bekend is via verkorte procedure.
Recente wijzigingen	per 1-8-2013 inkomensgrens verhoogd van 120 naar 130%,
Streefcijfer	40%

Mate van gebruik van de regelingen

42,8% van de kinderen **4 t/m 17 jaar** in minimahuishoudens heeft gebruik gemaakt van Stichting Leergeld (1.982 kinderen, waaronder 5 kinderen onder de 4 jaar). 40,0% van de kinderen **0 t/m 17 jaar** in minimahuishoudens heeft gebruik gemaakt van de Meedoenregeling. In onderstaande tabel staat weergegeven welke kinderen enkel van 1 regeling gebruik hebben gemaakt of van allebei de regelingen. 18,5% heeft beide regelingen gebruikt.

Tabel 4.8 Gebruik kindregelingen Meedoen en/of Stichting leergeld door kinderen in minimahuishoudens 2014

	Meedoenregeling 0 t/m17 jaar	Stichting leergeld 4 t/m17 jaar	gebruik 1 regeling	Gebruik beide regelingen	Aantal kinderen minimahh totaal
0 t/m 11 jaar	1.442	1.247	2.689	669	3.778
12 t/m 17 jaar	870	735	1.605	401	2.002
Totaal 0 t/m 17 jaar	2.312	1.982	4.294	1.070	5.780
Percentage gebruik	40,0%	42,8%	74,3%	18,5%	100,0%

⁷ Per saldo zijn er door het gebruik van een extrabestand (CZM tot 110%) 526 minimahuishoudens bijgekomen. Door de extra regeling Koopkrachtcompensatie zijn er 506 minimahuishoudens bijgekomen, die hiervoor niet in beeld waren. In totaal 1.033 huishoudens meer.

Bijlage 1 Huishoudens in Tilburg

1.1 Huishoudens en begrippen

In deze armoedemonitor wordt onderscheid gemaakt in 'huishoudens' en 'huishoudens in een instelling'. 'Huishoudens' zijn particuliere huishoudens die een zelfstandige huishouding voeren. 'Huishoudens in een instelling' zijn particuliere huishoudens die onderdeel uitmaken van een instelling zoals instellingen voor ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg en de zorg voor mensen met een beperking.

De armoedemonitor gaat over particuliere huishoudens. Particuliere huishoudens bestaan (conform definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek) uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte zijn gehuisvest en zelf in hun dagelijks onderhoud voorzien. In de monitor worden deze particuliere huishoudens kortweg als 'huishoudens' aangeduid.

De gegevens die in de monitor gebruikt worden, zijn afkomstig uit de gemeentelijke basisadministratie. Om het huishoudtype te bepalen is gebruik gemaakt van de CBS-huishoudsystematiek⁸. Ook is de CBS-huishoudsystematiek gebruikt om voor elk huishouden de referentiepersoon te bepalen. De kenmerken van de referentiepersoon worden gebruikt om een huishouden te typeren, bijvoorbeeld als het gaat om leeftijd of herkomst.

Huishoudens worden op basis van hun samenstelling ingedeeld naar type. De volgende typen huishoudens worden onderscheiden: alleenstaand; eenoudergezin; meerpersoonshuishouden zonder kinderen; meerpersoonshuishouden met kinderen.

Als sprake is van een eenoudergezin of van een meerpersoonshuishouden met kinderen, dan is binnen dit huishouden sprake van een ouder-kindrelatie. Er wordt geen leeftijdsgrens gehanteerd; ook huishoudens met volwassen inwonende kinderen behoren tot deze categorie.

1.1.1 Huishoudtype

Alleenstaand

Een persoon in een eenpersoonshuishouden wordt aangemerkt als alleenstaand.

Eenoudergezin

Eenoudergezinnen zijn personen die met hun kind(eren) op een adres wonen, zonder vaste partner. Bij de 'huishoudsamenstelling' is de demografische invulling van dit begrip genomen. Dat betekent dat het begrip 'kind' doelt op een "kind van ouders ongeacht de leeftijd van het kind". Kinderen betreffen alle in het huishouden van hun ouder(s) aanwezige eigen, stief- of adoptiekinderen voor zover deze zelf geen kinderen hebben.

Meerpersoonshuishouden (met of zonder kinderen)

De personen die - al dan niet gehuwd - een gemeenschappelijke huishouding voeren met een vaste partner worden als samenwonend aangemerkt.

Het CBS hanteert als categorie 'paar met kinderen' en 'paar zonder kinderen'. In deze monitor wordt in lijn met eerdere versies gewerkt met de categorie 'meerpersoonshuishouden met kinderen' en de categorie 'meerpersoonshuishouden zonder kinderen'. De categorie meerpersoonshuishouden met kinderen is opgebouwd uit 'paar met kinderen' plus de 'overige huishoudens met kinderen'. Hetzelfde is gedaan voor de 'meerpersoonshuishouden zonder kinderen'. Dat is dus een samengesteld bestand bestaande uit 'paar zonder kinderen' en 'overige meerpersoonshuishoudens zonder kinderen'.

Met 'overige huishoudens' wordt bedoeld dat de personen in het meerpersoonshuishouden geen partnerrelatie onderhouden met de referentiepersoon en geen kind zijn van de (partner van de) referentiepersoon. Te denken valt bijvoorbeeld aan een kostganger die bij een gezin inwoont of een pleegkind. Overigens kan de referentiepersoon zelf ook de huishoudpositie 'overig' hebben. Het huishouden bestaat dan alléén uit overige personen.

De leden van een meerpersoonshuishouden worden onderscheiden naar de positie die zij ten opzichte van de referentiepersoon innemen. Als sprake is van een paar dan wordt de man als referentiepersoon aangeduid; in man-man en vrouw-vrouw relaties wordt de oudste van de twee als referentiepersoon aangemerkt.

⁸ Dit instrument is beschikbaar gesteld via de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek.

Meerpersoonshuishouden met kinderen

Bij de 'huishoudsamenstelling' is de demografische invulling van dit begrip genomen. Dat betekent dat het begrip 'kind' doelt op een "kind van ouders ongeacht de leeftijd van het kind". Kinderen betreffen alle in het huishouden van hun ouder(s) aanwezige eigen, stief- of adoptiekinderen voor zover deze zelf geen kinderen hebben.

Bij gescheiden personen met kinderen die samen gaan wonen en een huishouden vormen worden alle aanwezige kinderen (onder de 18 jaar), als kinderen aangemerkt.

1.1.2 Huishoudens naar land van herkomst (autochtoon, westers-allochtoon en niet-westers allochtoon)

Een autochtoon is een persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren. Een persoon wordt als "allochtoon" gerekend als tenminste één ouder in het buitenland geboren is. Allochtonen worden gegroepeerd naar herkomst, afhankelijk van het geboorteland van de ouders en de persoon zelf. Onder niet-westerse allochtoon wordt verstaan een persoon met als herkomst een land uit Zuid-Amerika, Azië (met uitzondering van Japan en Indonesië) of Afrika. Onder "westers allochtoon" wordt verstaan een persoon met als herkomst Indonesië, Japan of een land in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië. De kenmerken van de referentiepersoon worden gebruikt om een huishouden te typeren.

1.2 Basisbestand huishoudens

Het onderzoeksbestand is opgebouwd vanuit de Gemeentelijke Basisadministratie. Aan de hand van de CBS-systematiek zijn de persoons- en adresgegevens bewerkt zodat een bestand van huishoudens is ontstaan.

1.2.1 Kenmerken van huishoudens in Tilburg

In deze paragraaf worden gegevens over alle huishoudens in Tilburg weergegeven.

Aantal inwoners en huishoudens

Onderstaande tabel geeft het aantal huishoudens en het aantal inwoners van Tilburg weer. In 2014 telde Tilburg 104.950 huishoudens.

Tabel B1.1 Aantal huishoudens en inwoners Tilburg

Categorie	2014	2013	2012	2011	2010
Aantal inwoners	211.657	210.290	208.537	207.579	206.234
Aantal huishoudens	104.950	103.397	101.691	100.559	99.760

Aantal volwassenen en kinderen

In de volgende tabel zijn de inwoners gesplitst naar het aantal volwassenen en het aantal kinderen. Ook is het aandeel volwassenen en het aandeel kinderen in de totale Tilburgse bevolking weergegeven.

Tabel B1.2 Aantal en aandeel volwassenen en kinderen in Tilburg

Huishoudens	2014		2013		2012		2011		2010	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%	%	%
Aantal volwassenen	171.603	81,1	170.239	81,0	168.365	80,7	80,6	80,5		
Aantal kinderen	40.054	18,9	40.051	19,0	40.172	19,3	19,4	19,5		
Totaal	211.657	100	210.290	100	208.537	100	100	100	100	100

Huishoudtype

In onderstaande tabel zijn de huishoudens in Tilburg verdeeld naar type. De grootste categorie is de categorie alleenstaanden.

Tabel B1.3 Aantal en aandeel huishoudens naar type

Categorie	2014		2013		2012	2011	2010
	Aantal	%	Aantal	%	%	%	%
Alleenstaand	49.078	46,8	47.217	45,7	45,4	44,8	44,7
Eenoudergezin	7.326	7,0	7.125	6,9	6,8	6,7	6,6
Meerpersoonshh zonder kinderen	25.653	24,4	26.142	25,3	25,0	25,4	25,5
Meerpersoonshh met kinderen	22.893	21,8	22.913	22,2	22,7	23,1	23,2
Totaal huishoudens	104.950	100	103.397	100,0	100	100	100

Leeftijd

In onderstaande tabel zijn de huishoudens verdeeld naar de leeftijd van de referentiepersoon in het betreffende huishouden. Onder het jaartal staat in de linker kolom het aantal huishoudens in de betreffende leeftijdscategorie en in de rechterkolom staat aangegeven hoeveel procent van alle Tilburgse huishoudens tot de betreffende leeftijdscategorie behoort. De grootste categorie is de categorie 40 t/m 64 jaar.

Tabel B1.4 Aantal en aandeel huishoudens naar leeftijd referentiepersoon

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
t/m 26 jaar	17.636	16,8	17.034	16,5	16.039	15,8	15.802	15,8	15,8
27 t/m 39 jaar	22.395	21,3	22.398	21,7	22.464	22,1	22.547	22,4	22,8
40 t/m 64 jaar	42.734	40,7	42.506	41,1	42.487	41,8	42.157	41,9	42,0
65 jaar en ouder	22.185	21,1	21.459	20,8	20.701	20,4	20.053	19,9	19,4
Totaal	104.950	100	103.397	100	101.691	100	100.559	100	100

Herkomst huishoudens

De volgende tabel geeft de verdeling van de huishoudens weer naar etniciteit. Dit is gedaan volgens de definitie van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Onder het jaartal staat in de linker kolom het aantal huishoudens in de betreffende categorie en in de rechterkolom staat aangegeven hoeveel procent van de Tilburgse huishoudens tot de betreffende categorie behoort.

Tabel B1.5 Aantal en aandeel huishoudens naar herkomst

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
Autochtoon	80.197	76,4	79.475	76,9	78.711	77,4	78.314	77,9	78,2
Westerse allochtoon	11.439	10,9	10.985	10,6	10.420	10,2	10.004	9,9	9,7
Niet-westerse allochtoon	13.314	12,7	12.937	12,5	12.560	12,4	12.241	12,2	12,0
Totaal	104.950	100	103.397	100	101.691	100	100.559	100	100

Bijlage 2 Het onderzoeksbestand

De gemeente heeft niet de beschikking over de inkomens- en vermogensgegevens van haar inwoners. Bij de toekenning van een uitkering of inkomensondersteunende maatregel is het inkomen en vermogen van de inwoner getoetst. Een toekenning impliceert dat het inkomen en vermogen lager is dan de wettelijk toegestane grens. Op deze manier wordt het bestand 'huishoudens met een minimuminkomen' afgebakend.

Onderzoeksbestand

Er is gewerkt met een gegevensbestand gebaseerd op:

- De Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA, "bevolkingsbestand");
- Bestanden van afdeling Werk & Inkomen (toekenningen gehele of gedeeltelijke WWB-uitkering, IOAW, IOAZ);
- Gegevens van DUO (Dienst uitvoering onderwijs) voor personen tot 23 jaar, die zijn ingeschreven bij een instelling voor Hoger Onderwijs.

Het bestand minimahuishoudens waarover deze monitor rapporteert is als volgt opgebouwd:

Opbouw onderzoeksbestand door de jaren heen

Bron	HH 2014	HH 2013	HH 2012	HH 2011	HH 2010
1. bestand ⁹ uitkering WWB, IOAW, IOAZ 2014 gekoppeld aan huishoudensbestand	8.163	7.758	7.067	6.815	6.466
2. bestand onder 1 plus bestand bijzondere bijstand 2014 + LDT + bestand CZM tot 110%	+4.029	+1.689	+1.951	+2.270	+2.133
3. bestand onder 2. plus bestand kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2014	+750	+1.727	+1.562	+1.470	+1.580
<i>Bestand Belastingdienst 65+</i>		+706	+782	+859	+499
4. bestand onder 3 min huishoudens met alle leden jonger dan 23 jaar en studierend aan HBO of universiteit (peildatum 31-12-2014)	-144	-126	-112	-149	-160
5. bestand onder 4 min huishoudens in een instelling (peildatum 31-12-2014)	-284	-454	-465	-525	-384
Totaal aantal minimahuishoudens	12.514	11.300	10.785	10.740	10.134

* Nummer 1, 2, 4 en 5 zijn gemeentelijke regelingen in het kader van de Wet Werk en Bijstand.

Het onderzoeksbestand geeft geen volledig beeld van alle huishoudens met een minimuminkomen. Huishoudens die geen gebruik hebben gemaakt van enige gemeentelijke regeling maar daar gezien hun inkomen wel recht op zouden hebben, blijven buiten beeld.

Er wordt gebruikgemaakt van de gegevens in de gemeentelijke basisadministratie (GBA), voor de meest recente dataset op peildatum 31-12-2014. Het GBA-bestand is bewerkt met behulp van een programma, dat via de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO) ter beschikking is gesteld. Met dit programma worden de huishoudens bepaald conform de CBS-huishoudenssystematiek. Alle huishoudens die -gedurende het jaar - gebruik hebben gemaakt van WWB, IOAZ, IOAW en/of bijzondere bijstand en/of langdurigheidstoelage en/of kwijtschelding gemeentelijke belastingen of CZM tot 110% zijn opgenomen in de dataset 'huishoudens met een minimuminkomen'. Het bestand CZM is in 2014 voor het eerst gebruikt omdat nu voor het eerst ook een uitsplitsing gemaakt kan worden naar huishoudens tot 110% en huishoudens met inkomen 110%-130%. De gegevens van DUO hebben betrekking op jongeren in het Hoger Onderwijs tot 23 jaar. Huishoudens met een minimuminkomen waarvan alle personen op het adres in het DUO-bestand voorkomen, zijn studentenhuishoudens en zijn niet in de dataset 'huishouden met een minimuminkomen' opgenomen.

Het basisbestand is gekoppeld aan de bestanden waarin het gebruik van regelingen is opgenomen.

In hoofdstuk 4 wordt het gebruik van de regelingen CZM, Meedoen, Bijzondere bijstand en Kwijtschelding gerelateerd aan de totale groep minimahuishoudens. Het gebruik van Kwijtschelding kan niet worden afgezet tegen de

⁹ Het gaat hier om het bestand van huishoudens die op enig moment in het jaar 2014 recht hadden.

minimahuishoudens met maximaal 100% van het sociaal minimum, omdat dit gegeven niet in de basisbestanden zit. Het gebruik van LDT wordt afgezet tegen het deel van de minimahuishoudens dat minimaal 5 jaar in armoede leeft.

De inkomensgrens (% van sociaal minimum) voor inkomensondersteunende regelingen periode 2010-2014

		Vermogenstoets	2010 en 2011	2012*	2013 en 2014
1	LDT	Ja	120%	110%	110%
2	Bijzondere bijstand	Ja	draagkracht	draagkracht	draagkracht
3	Kwijtschelding	Ja (strenger)	100%	100%	100%
4	CZM	Ja	120%	120%	110%
5	Meedoen	Nee	120%	120%	130%

* Meedoen 110% vanaf 1 september 2012. Met ingang van 1-1-2014 130%

* Per 1-7-2014 zijn de draagkrachtberekening van de bijzondere bijstand en de aflossingstermijn van de leenbijstand herzien

* De CZM en de Meedoen-regeling zijn niet gebruikt om het aantal minimahuishoudens te bepalen. In beide bestanden zitten ook mensen tot 130% van het sociaal minimum.

Bijlage 3 Kenmerken huishoudens minimuminkomen in impuls wijken

Huishoudtype

De volgende tabellen geven het aantal en het aandeel huishoudens met een minimuminkomen weer, gesplitst naar type huishouden. De tabellen zijn als volgt te lezen: in Groenewoud (tabel B3.1a) heeft 23,7% van de alleenstaanden een inkomen op minimumniveau, over de gehele stad genomen is het voor alleenstaanden 14,3%.

In tabel B3.1b is te lezen dat 69,4% van de eenoudergezinnen in impuls wijk Stokhasselt een minimuminkomen heeft, tegen 37,8% van de eenoudergezinnen in de gehele gemeente.

Tabel B3.1a Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen **alleenstaand**

Wijken	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	HH	%	Minima HH	HH	%	%	%	%
Groenewoud	397	1.673	23,7	332	1.566	21,2	20,1	20,9	18,5
Groeseind-Hoefstraat	405	3.464	11,7	368	3.413	10,8	10,6	9,8	9,1
Kruidenbuurt	323	1.278	25,3	284	1.241	22,9	21,2	21,8	20,9
Stokhasselt	395	1.099	35,9	357	1.086	32,9	30,8	29,6	27,9
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	377	2.394	15,7	325	2.324	14,0	13,7	13,7	13,9
Overig Tilburg (geen impuls wijk)	5.116	39.170	13,1	4.673	37.587	12,4	12,2	12,3	11,5
Totaal gemeente	7.013	49.078	14,3	6.339	47.217	13,4	13,1	13,2	12,4

Tabel B3.1b Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen **eenoudergezin**

Wijken	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	HH	%	Minima HH	HH	%	%	%	%
Groenewoud	201	379	53,0	186	360	51,7	49,3	47,0	45,6
Groeseind-Hoefstraat	90	286	31,5	85	290	29,3	24,6	19,8	24,8
Kruidenbuurt	218	392	55,6	209	393	53,2	54,2	51,6	50,5
Stokhasselt	356	513	69,4	319	493	64,7	62,9	63,1	62,5
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	126	235	53,6	116	235	49,4	44,1	48,7	48,5
Overig Tilburg (geen impuls wijk)	1.780	5.521	32,2	1.554	5.354	29,0	28,7	29,7	28,5
Totaal gemeente	2.771	7.326	37,8	2.469	7.125	34,7	33,9	34,3	33,5

Tabel B3.1c Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen **meerpersoons zonder kinderen**

Wijken	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	HH	%	Minima HH	HH	%	%	%	%
Groenewoud	78	902	8,6	64	932	6,9	7,2	8,4	8,3
Groeseind-Hoefstraat	71	1.430	5,0	78	1.535	5,1	5,0	5,2	4,3
Kruidenbuurt	77	529	14,6	69	548	12,6	13,5	9,9	9,0
Stokhasselt	83	594	14,0	71	617	11,5	13,7	14,8	14,4
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	63	703	9,0	51	763	6,7	7,0	9,4	7,3
Overig Tilburg (geen impuls wijk)	868	21.495	4,0	791	21.747	3,6	3,5	3,5	3,6
Totaal gemeente	1.240	25.653	4,8	1.124	26.142	4,3	4,2	4,3	4,3

Tabel B3.1d Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen **meerpersoons met kinderen**

Wijken	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	HH	%	Minima HH	HH	%	%	%	%
Groenewoud	129	804	16,0	114	789	14,4	13,7	13,2	12,3
Groeseind-Hoefstraat	51	997	5,1	45	990	4,5	4,5	4,6	4,6
Kruidenbuurt	127	596	21,3	110	590	18,6	20	20,5	18,8
Stokhasselt	173	711	24,3	163	737	22,1	21,2	22,7	21,8
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	59	451	13,1	58	447	13,0	12,7	10,3	11,0
Overig Tilburg (geen impulswijk)	951	19.334	4,9	878	19.360	4,5	4,2	4,4	4,3
Totaal gemeente	1.490	22.893	6,5	1.368	22.913	6,0	5,7	5,8	5,6

Periode op minimumniveau

Uit de tabel blijkt dat m.n. in Kruidenbuurt en Stokhasselt en in wat mindere mate in Groenewoud en Trouwlaan-Uitvindersbuurt, een groter deel van de minimahuishoudens dan het stedelijk gemiddelde, drie jaar of langer een inkomen heeft op minimumniveau.

Tabel B3.2 Aantal huishoudens met een minimuminkomen *Impulswijk naar het aantal jaren met een minimuminkomen*

Herkomst	Wijken	2014			2013			2012	2011	2010
		Aantal	Minima HH	%	Aantal	Minima HH	%	%	%	%
Tot 1 jaar	Groenewoud	172	805	21,4	115	696	16,5	14,8	17,3	16,2
	Groeseind-Hoefstraat	173	617	28,0	130	576	22,6	28,3	22,6	22,5
	Kruidenbuurt	134	745	18,0	99	672	14,7	14,9	16,9	13,8
	Stokhasselt	180	1.007	17,9	142	910	15,6	14,5	14,9	14,5
	Trouwlaan-Uitvindersbrt	129	625	20,6	118	550	21,5	18,5	19,2	18,2
	Overig Tilburg	2.093	8.715	24,0	1.481	7.896	18,8	18,4	18,5	18,2
	Totaal	2.881	12.514	23,0	2.085	11.300	18,5	18,1	18,2	17,7
1 tot 3 jaar	Groenewoud	158	805	19,6	138	696	19,8	23,3	19,7	18,9
	Groeseind-Hoefstraat	139	617	22,5	151	576	26,2	22,7	25,3	23,1
	Kruidenbuurt	143	745	19,2	140	672	20,8	22,2	19,5	20,2
	Stokhasselt	185	1.007	18,4	157	910	17,3	20,6	21,0	23,4
	Trouwlaan-Uitvindersbrt	136	625	21,8	111	550	20,2	21,7	25,0	27,0
	Overig Tilburg	1.887	8.715	21,7	1.612	7.896	20,4	22,2	23,1	23,1
Totaal	2.648	12.514	21,2	2.309	11.300	20,4	22,1	22,7	22,9	
≥ 3 jaar	Groenewoud	475	805	59,0	443	696	63,6	61,9	63,0	65,0
	Groeseind-Hoefstraat	305	617	49,4	295	576	51,2	49,0	52,1	54,4
	Kruidenbuurt	468	745	62,8	433	672	64,4	62,9	63,7	66,1
	Stokhasselt	642	1.007	63,8	611	910	67,1	64,9	64,1	62,2
	Trouwlaan-Uitvindersbrt	360	625	57,6	321	550	58,4	59,7	55,8	54,8
	Overig Tilburg	4.735	8.715	54,3	4.803	7.896	60,8	59,4	58,4	58,6
Totaal	6.985	12.514	55,8	6.906	11.300	61,1	59,8	59,1	59,4	

Gebruik regelingen

Tabel B3.3 Aantal minimahuishoudens en aandeel dat WWB gebruikt 2010-2014

Wijken	Aantal HH	2014		2013		2012		2011		2010	
		% gebruik	Aantal HH	% gebruik	Aantal HH	% gebruik	% gebruik	% gebruik	% gebruik	% gebruik	
Groenewoud	805	63,9	696	69,5	675	66,2	64,5	66,6			
Groeseind-Hoefstraat	617	63,2	576	65,6	537	63,3	58,5	56,0			
Kruidentbuurt	745	62,8	672	65,9	672	65,0	62,7	67,4			
Stokhasselt	1.007	68,4	910	71,3	892	71,0	69,5	69,2			
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	625	67,8	550	73,8	529	70,7	68,3	65,6			
Overig Tilburg	8.715	63,2	7.896	65,3	7.480	62,4	60,2	60,4			
Totaal gemeente	12.514	63,9	11.300	66,5	10.785	63,9	61,7	62,0			

Tabel B3.4 Aantal minimahuishoudens en aandeel dat Bijzondere bijstand gebruikt 2010-2014

Wijken	Aantal HH	2014		2013		2012		2011		2010	
		% gebruik	Aantal HH	% gebruik	Aantal HH	% gebruik	% gebruik	% gebruik	% gebruik		
Groenewoud	805	51,2	696	56,9	675	60,0	62,3	62,2			
Groeseind-Hoefstraat	617	46,4	576	51,7	537	52,1	53,9	51,5			
Kruidentbuurt	745	54,5	672	58,8	672	59,4	62,7	60,7			
Stokhasselt	1007	55,7	910	59,7	892	62,2	63,9	60,4			
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	625	55,0	550	55,3	529	56,1	58,8	56,2			
Overig Tilburg	8.715	48,5	7.896	50,1	7.480	53,0	55,3	53,0			
Totaal gemeente	12.514	49,8	11.300	52,2	10.785	54,7	57,0	54,8			

Tabel B3.5 Aantal minimahuishoudens en aandeel dat Kwijtschelding gebruikt 2010-2014

Wijken	Aantal HH	2014		2013		2012		2011		2010	
		% gebruik	Aantal HH	% gebruik	Aantal HH	% gebruik	% gebruik	% gebruik	% gebruik		
Groenewoud	805	52,7	696	54,7	675	53,8	52,2	55,7			
Groeseind-Hoefstraat	617	33,9	576	37,7	537	37,6	37,8	45,8			
Kruidentbuurt	745	64,3	672	61,2	672	58,5	58,3	57,9			
Stokhasselt	1.007	62,3	910	64,2	892	62,4	62,3	63,8			
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	625	50,9	550	51,8	529	54,8	55,4	55,2			
Overig Tilburg	8.715	50,8	7.896	49,8	7.480	49,3	47,9	51,1			
Totaal gemeente	12.514	51,8	11.300	51,4	10.785	50,9	49,9	52,8			

Tabel B3.6 Aantal minimahuishoudens en aandeel dat CZM gebruikt 2010-2014

Wijken	Aantal HH	2014		2013		2012		2011		2010	
		% gebruik	Aantal HH	% gebruik	Aantal HH	% gebruik	% gebruik	% gebruik	% gebruik		
Groenewoud	805	46,1	696	51,4	675	53,9	53,7	61,8			
Groeseind-Hoefstraat	617	37,4	576	38,0	537	45,3	43,4	47,0			
Kruidentbuurt	745	49,7	672	55,5	672	57,4	54,8	60,0			
Stokhasselt	1.007	50,1	910	57,6	892	61,1	59,9	63,5			
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	625	41,6	550	44,5	529	51,8	50,2	55,6			
Overig Tilburg	8.715	41,1	7.896	46,6	7.480	50,6	46,6	52,3			
Totaal gemeente	12.514	42,5	11.300	47,7	10.785	51,9	48,7	54,3			

Tabel B3.7 Aantal minimahuishoudens en aandeel dat LDT gebruikt 2010-2014

Wijken	2014		2013		2012		2011	2010
	Aantal HH	% gebruik	Aantal HH	% gebruik	Aantal HH	% gebruik	% gebruik	% gebruik
Groenewoud	356	67,4	311	65,9	297	58,9	63,1	66,5
Groeseind-Hoefstraat	215	67,4	182	64,3	162	59,3	68,1	63,1
Kruidenbuurt	348	74,7	297	76,1	289	69,9	69,5	67,0
Stokhasselt	499	74,3	457	71,8	410	72,0	74,2	66,0
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	289	71,3	250	68,8	223	61,9	69,0	66,2
Overig Tilburg	3.415	69,3	3.061	68,4	2.746	65,0	65,5	62,4
Totaal gemeente	5.122	70,1	4.558	68,9	4.127	65,2	66,7	63,6

Bijlage 4 Inkomensondersteunende regelingen

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Beschrijving regeling

Inwoners met een minimuminkomen van **maximaal 100%** van het wettelijk sociaal minimum, kunnen kwijtschelding aanvragen voor gemeentelijke belastingen. Voor de uitvoering hiervan, zijn we gebonden aan rijkswetgeving (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990). De gemeentelijke belastingen betreffen de onroerend zaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolrechten en hondenbelasting.

Inkomensgrens en vermogensgrens

Bij het bepalen of recht op kwijtschelding bestaat, worden diverse factoren meegewogen. Naast informatie over inkomen inclusief ontvangen of betaalde alimentatie, moeten ook gegevens worden vermeld met betrekking tot de zorgpremie/zorgtoeslag en de huur/huurtoeslag.

Vanwege het bepalen van het vermogen wordt, naast het saldo op alle rekeningen, ook gevraagd naar de waarde van de auto en de waarde van het eigen huis met verrekening van de hypotheekschuld. Als een auto noodzakelijk is, in verband met ziekte of invaliditeit, dan wordt deze niet meegenomen in de vermogensbepaling.

Voor de inkomensgrens van de regeling wordt gewerkt met de normbedragen die in de Wet Werk en Bijstand zijn opgenomen. Afhankelijk van de gezinssamenstelling ligt het feitelijke bedrag dat als inkomensgrens geldt, in de diverse situaties dus verschillend.

Als het huishouden een auto bezit met een waarde boven €2.269 dan bestaat geen aanspraak op kwijtschelding. De vermogensgrens die voor het overige vermogen wordt gehanteerd is afhankelijk van de kosten van het bestaan. De grens is 'voldoende vermogen om de kosten van één maand te dragen inclusief huur en zorg'. In de praktijk betekent dit dat er 1x de maandnorm extra als vermogen vrij wordt gelaten. Als het vermogen hoger is dan dit bedrag dan wordt geen of gedeeltelijke kwijtschelding verleend. De vermogensgrens voor gemeentelijke belastingen is daarmee vele malen lager dan de vermogensgrenzen voor de WWB.

Ruimte voor lokale invulling

De gemeente heeft op de volgende drie terreinen keuzeruimte:

- het percentage van het minimum dat geldt als inkomensgrens (90%, 95% of 100%). De gemeente Tilburg heeft gekozen voor 100%;
- het beleid rondom automatische kwijtschelding. De gemeente Tilburg heeft ervoor gekozen zoveel mogelijk automatisch kwijt te schelden. 2009 was een overgangsjaar om de bestanden opnieuw te onderzoeken in verband met een wijziging in de berekening vanwege de aftrek van de premie zorgverzekering³;
- de termijn van indienen. De gemeente Tilburg heeft ervoor gekozen dat een aanvraag voor kwijtschelding te allen tijden kan worden ingediend.

Wijze van aanvragen

Inwoners kunnen de kwijtschelding aanvragen door een formulier in te vullen. Dat formulier kan digitaal worden ingevuld met behulp van DigiD of op papier. Het papieren aanvraagformulier is te downloaden van de gemeentelijke internetsite, telefonisch op te vragen of af te halen bij de verschillende gemeentelijke loketten.

Ontwikkeling van de regeling

In 2012, 2013 en 2014 zijn er geen wijzigingen doorgevoerd.

Bijzondere bijstand

Beschrijving van de regeling

Bijzondere bijstand is er op gericht om mensen die bijzondere en noodzakelijke kosten, die ze niet kunnen betalen uit het reguliere inkomen, te ondersteunen. De verplichting bijzondere bijstand te verstrekken, vloeit voort uit de wet Werk en Bijstand. Bij de uitvoering van de regeling worden geen strikte inkomensgrenzen gehanteerd maar wordt een draagkrachtberekening gemaakt waarbij de ruimte in het inkomen om zelf in de kosten te voorzien wordt berekend. Het feitelijke gebruik van deze voorziening is afhankelijk van de mate waarin bijzondere en noodzakelijke kosten

gemaakt worden, de hoogte van de kosten, de ruimte in het inkomen en de mate waarin andere regelingen voorzien in de dekking daarvan. Dit zijn de voorliggende voorzieningen.

Inkomensgrens en vermogensgrens

Deze regeling is conform de Wet Werk en Bijstand. De inkomensgrens is niet exact aan te geven. Tot 120% van de bijstandsnorm zijn mensen draagkrachtloos, vanaf 120% wordt 50% draagkracht berekend. De vermogensgrens is conform artikel 34 van de WWB.

Ruimte voor lokale invulling

De gemeente heeft beleidsvrijheid bij de uitvoering van de bijzondere bijstand, o.a. vaststellen inkomensgrens en vermogensgrens. Hierbij is de lijn in de uitvoering:

- actieve informatievoorziening aan mensen met gehele of gedeeltelijke WWB-uitkering;
- als mensen die geen uitkering hebben zich melden voor bijzondere bijstand, wordt hun situatie integraal bekeken.

Wijze van aanvragen

Er is een formulier beschikbaar om bijzondere bijstand aan te vragen. Mensen die reeds gebruik maken van een inkomensondersteunende regeling vanuit de gemeente, kunnen vaak via een "verkorte procedure" aanvragen. Dat wil zeggen dat sprake is van een korter aanvraagformulier waarbij zoveel als mogelijk gebruik gemaakt wordt van de reeds bekende gegevens.

Ontwikkeling van de regeling

De regeling is een 'vangnetregeling'. Wanneer voorliggende voorzieningen wijzigen, verandert de bijzondere bijstand ook. In 2012 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken en gehandicapten is afgeschaft. Toen de regeling nog werd uitgevoerd, kregen mensen met een chronische ziekte of handicap maandelijks een bedrag van 100,- voor evidente meerkosten;
- de leenbijstand is geïntensiveerd. In 2012 hebben we voor duurzame gebruiksgoederen in beginsel leenbijstand verstrekt. Alleen wanneer sprake is van een langdurig laag inkomen (3 jaar of langer) of in andere, incidentele situaties wordt bijstand om niet verstrekt.
- Medio 2014 is de draagkrachtberekening van deze regeling versoepeld om de regeling toegankelijk te maken voor werkende armen. We hanteren geen drempelbedrag en dezelfde vermogensgrenzen als voor de WWB-uitkering voor levensonderhoud; inkomen tot 120% van de bijstandsnorm zien we als draagkrachtloos; van inkomen boven de 120% van de bijstandsnorm wordt 50% als draagkracht beschouwd. Medio 2014: Herziening periode leenbijstand: aflossingsperiode sluit aan bij de duur van het inkomen op sociaal minimum zodat inwoners maximaal 36 maanden een laag inkomen hebben.

Collectieve zorgverzekering minima

Beschrijving van de regeling

De collectieve zorgverzekering minima is een inkomensafhankelijke regeling die als doel heeft minima een goede en uitgebreide zorgverzekering aan te bieden met een collectiviteitskorting. Hiermee willen we voorkomen dat minima extra medische kosten niet kunnen betalen. Deelnemers hebben de keuze uit twee verzekeraars: VGZ of CZ. Naast de collectiviteitskorting ontvangen minima ook een financiële tegemoetkoming in de premie vanuit de gemeente. Deze tegemoetkoming is ongeveer 8,- per verzekerde per maand.

Inkomensgrens en vermogensgrens

Inwoners van Tilburg met een minimuminkomen niet hoger dan 110% van het sociaal minimum en een vermogen onder de vermogensgrens kunnen deelnemen aan de collectieve zorgverzekering minima. De regeling vloeit voort uit de wet Werk en Bijstand. De vermogensgrens vloeit voort uit artikel 34 WWB.

Ruimte voor lokale invulling

De gemeente Tilburg heeft gekozen voor het bieden van een collectieve zorgverzekering in natura. Er ligt vanuit de Wet Werk en Bijstand hiervoor geen verplichting. Wel biedt de wet nadrukkelijk de mogelijkheid tot het afsluiten van een collectieve verzekering in artikel 35 lid 6 Wet werk en bijstand.

Wijze van aanvragen

Voor het aanvragen van de collectieve zorgverzekering minima is een formulier beschikbaar. Via www.gezondverzekerd.nl kunnen inwoners makkelijk een pakketvergelijking maken en direct een aanvraag indienen.

Ontwikkeling van de regeling

Het pakket van de verzekering varieert door de jaren heen, afhankelijk van de inhoud van de basisverzekering en de medische ontwikkelingen. De gemeente houdt bij mogelijke vergoeding van bijzondere bijstand voor medische kosten rekening met de vergoeding zoals deze vanuit de collectieve zorgverzekering minima zou zijn.

Langdurigheidstoeslag

Beschrijving van de regeling

De langdurigheidstoeslag is bedoeld als inkomensondersteuning voor mensen die langdurig (minstens 60 maanden) een laag inkomen hebben. De toeslag is gebaseerd op artikel 36 Wet werk en bijstand. Voor de langdurigheidstoeslag geldt de vermogensgrens uit de WWB. Conform de Wet werk en bijstand wordt de langdurigheidstoeslag niet uitgekeerd aan mensen ouder dan 65 jaar.

Inkomensgrens en vermogensgrens

Deze regeling is conform de Wet Werk en Bijstand. De inkomensgrens is 110% van het wettelijk sociaal minimum. De vermogensgrens is conform artikel 34 van de WWB.

Ruimte voor lokale invulling

Conform de wet kan een toeslag alleen worden verleend aan personen ouder dan 21 jaar en jonger dan 65 jaar die langdurig een laag inkomen hebben en geen zicht hebben op inkomensverbetering. De gemeente heeft op de volgende terreinen keuzeruimte:

- definitie van 'langdurig', ingevuld met 60 maanden;
- de hoogte van de inkomensgrens, zijnde 110% van het sociaal minimum;
- de hoogte van de toeslag;
- de manier waarop wordt omgegaan met 'geen zicht op inkomensverbetering', dit wordt aanwezig geacht wanneer men 60 maanden of langer een laag inkomen heeft.

Wijze van aanvragen

Er is een formulier beschikbaar.

Meedoenregeling

Beschrijving van de regeling

Inwoners met een minimuminkomen van **maximaal 130%** van het wettelijk sociaal minimum, kunnen gebruik maken van de Meedoen-regeling. De Meedoen-regeling wordt gemeten op basis van personen en niet op basis van huishoudens. Elke persoon in een huishouden krijgt een persoonlijk saldo. Via een web-applicatie kan de vereniging of instelling, op dit saldo afboeken en ontvangt de organisatie het bedrag van de gemeente.

Inkomensgrens en vermogensgrens

Met ingang van 1-1-2014 is de inkomensgrens opgetrokken naar 130%. En het persoonlijk saldo is 100 euro geworden. De vermogensgrens vloeit voort uit de Wet Werk en Bijstand. Voorheen was de inkomensgrens 120% van het sociaal minimum. Vanaf 2014 loopt de regeling niet meer per schooljaar, maar per kalenderjaar.

Ruimte voor lokale invulling

De inkomensgrenzen van de MEEDOEN-regeling zijn gebaseerd op de Wet Werk en Bijstand. De regeling richt zich op het bevorderen van maatschappelijke participatie. Voor kinderen is er met ingang van 2012 een wettelijke verplichting tot het aanbieden van participatie-activiteiten. Hieraan wordt invulling gegeven door de Meedoen-regeling in combinatie met het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds en Stichting Leergeld.

Wijze van aanvragen

Personen die al gebruik maken van een van de inkomensondersteunende maatregelen van de gemeente Tilburg krijgen het saldo automatisch toegekend. Anderen kunnen de Meedoen-regeling aanvragen via een formulier.

Stichting Leergeld

Beschrijving van de regeling

Stichting Leergeld Tilburg richt zich op kinderen van 4 t/m 17 jaar in de gemeente Tilburg uit gezinnen met een netto besteedbaar gezinsinkomen dat vergelijkbaar is met de hoogte van een WWB-uitkering of **maximaal 130%** daarvan.

Ruimte voor lokale invulling

Leergeld wil deze kinderen mee laten doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten om te voorkomen dat zij op sociaal vlak buitengesloten worden. Per kind per jaar kan één aanvraag worden ingediend voor een sport- of cultuuractiviteit. De hoogte van de hulp is afhankelijk van de activiteit die aangevraagd wordt. Stichting Leergeld kijkt wat noodzakelijk is om de activiteit uit te voeren. Uitgangspunt bij iedere aanvraag is dat eerst gebruik gemaakt moet worden van voorliggende voorzieningen zoals de Bijzondere Bijstand.

Wijze van aanvragen

Een aanvraag kan ingediend worden door degene die financieel verantwoordelijk is voor het kind. Degenen die niet eerder een aanvraag hebben ingediend sturen een e-mail naar de stichting met de benodigde gegevens over het inkomen en wat men aan wil vragen. De stichting maakt dan telefonisch een afspraak en een medewerker komt thuis langs om samen de aanvraag in te dienen. Degenen die al eerder een aanvraag in hebben gediend kunnen telefonisch of per e-mail een aanvraag indienen of langskomen op het inloopspreekuur. Als men hulp ontvangt via Stichting Tilburgse Voedselbank dan kan men gebruik maken van het inloopspreekuur bij de Voedselbank.

Bijlage 5 Gebruik kwijtschelding door minimahuishoudens

Samenstelling HH	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	gebruik HH	%	Minima HH	gebruik HH	%	%	%	%
Alleenstaand	7.013	3.551	50,6	6.339	3.151	49,7	50,0	48,3	52,0
Eenoudergezin	2.771	1.629	58,8	2.469	1.489	60,3	59,4	58,9	58,2
Meerpers.h.h. zon kind	1.240	636	51,3	1.124	572	50,9	46,5	46,7	54,7
Meerpers.h.h. met kind	1.490	666	44,7	1.368	598	43,7	43,7	43,8	45,9
Leeftijd ref. persoon									
t/m 26 jaar	1.318	545	41,4	1.211	505	41,7	41,5	44,6	45,5
27 t/m 39 jaar	3.114	1.578	50,7	2.771	1.378	49,7	50,0	50,9	51,6
40 t/m 64 jaar	5.971	3.122	52,3	5.262	2.833	53,8	54,0	53,7	55,3
65 jaar en ouder	2.111	1.237	58,6	2.056	1.094	53,2	49,9	43,0	53,1
Bron van inkomen									
WWB-uitkering	6.456	3.456	53,5	6.112	3.128	51,2	53,1	53,7	52,9
AOW	2.111	1.237	58,6	2.056	1.094	53,2	49,9	43,0	53,1
Ander inkomen	3.947	1.789	45,3	3.132	1.588	50,7	47,9	48,4	52,7
Alle minima HH			51,8			51,4	50,9	49,9	52,8

Bijlage 6 Gebruik bijzondere bijstand door minimahuishoudens

Samenstelling huishouden	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	gebruik HH	%	Minima HH	gebruik HH	%	%	%	%
Alleenstaand	7.013	3.498	49,9	6.339	3.183	50,2	51,8	54,3	50,7
Eenoudergezin	2.771	1.620	58,5	2.469	1.570	63,6	65,9	67,0	67,0
Meerpers.h.h. zon kinderen	1.240	442	35,6	1.124	462	41,1	45,8	50,2	47,8
Meerpers.h.h. met kinderen	1.490	675	45,3	1.368	679	49,6	55,7	57,3	57,4
Leeftijd referentie persoon									
t/m 26 jaar	1.318	565	42,9	1.211	508	41,9	43,4	42,2	40,1
27 t/m 39 jaar	3.114	1.641	52,7	2.771	1.460	52,7	53,4	57,2	54,6
40 t/m 64 jaar	5.971	3.433	57,5	5.262	3.272	62,2	64,7	66,2	61,4
65 jaar en ouder	2.111	596	28,2	2.056	654	31,8	38,3	44,4	48,5
Bron van inkomen									
WWB-uitkering	6.456	4.075	63,1	6.112	3.803	62,2	64,8	65,7	63,4
AOW	2.111	596	28,2	2.056	654	31,8	38,3	44,4	48,5
Ander inkomen	3.947	1.564	39,6	3.132	1.437	45,9	48,1	51,4	44,2
Alle minima HH			49,8			52,2	54,7	57,0	54,8

Bijlage 7 Gebruik collectieve zorgverzekering door minimahuishoudens

Samenstelling huishouden	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	gebruik HH	%	Minima HH	gebruik HH	%	%	%	%
Alleenstaand	7.013	2.894	41,3	6.339	2.861	45,1	49,9	44,9	50,4
Eenoudergezin	2.771	1.268	45,8	2.469	1.398	56,6	60,6	60,9	65,2
Meerpers.h.h. zon kinderen	1.240	555	44,8	1.124	495	44,0	46,2	42,9	49,4
Meerpers.h.h. met kinderen	1.490	602	40,4	1.368	641	46,9	50,4	49,1	56,2
Leeftijd referentie persoon									
t/m 26 jaar	1.318	186	14,1	1.211	265	21,9	29,9	29,7	38,7
27 t/m 39 jaar	3.114	1.041	33,4	2.771	1.144	41,3	47,5	48,9	55,3
40 t/m 64 jaar	5.971	2.780	46,6	5.262	2.947	56,0	60,5	57,6	63,0
65 jaar en ouder	2.111	1.312	62,2	2.056	1.039	50,5	48,5	38,9	41,9
Bron van inkomen									
WWB	6.456	3.001	46,5	6.112	3.396	55,6	63,7	65,2	71,6
AOW	2.111	1.312	62,2	2.056	1.039	50,5	48,5	38,9	41,9
Ander inkomen	3.947	1.006	25,5	3.132	960	30,7	34,0	28,6	32,8
Alle minima HH			42,5			47,7	51,9	48,7	54,3

Bijlage 8 Gebruik langdurigheidstoelage door minimahuishoudens

Samenstelling huishouden	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	gebruik HH	%	Minima HH	gebruik HH	%	%	%	%
Alleenstaand	2.672	1.885	70,5	2.303	1.632	70,9	66,3	67,8	66,3
Eenoudergezin	1.481	1.054	71,2	1.345	945	70,3	66,9	67,8	63,9
Meerpers.HH. zon kinderen	364	243	66,8	352	218	61,9	63,6	67,1	62,2
Meerpers.HH met kinderen	605	408	67,4	558	346	62,0	58,0	60,1	53,8
Leeftijd referentie-persoon									
t/m 26 jaar	306	173	56,6	232	119	51,3	46,8	41,9	34,6
27 t/m 39 jaar	1.470	911	62,0	1.241	747	60,2	53,1	55,5	51,4
40 t/m 64 jaar	3.346	2.506	74,9	3.085	2.275	73,7	71,0	72,7	69,9
Bron van inkomen									
WWB-uitkering	3.836	2.813	73,3	3.524	2.552	72,4	71,5	72,1	70,3
Ander inkomen	1.286	777	60,4	1.034	589	57,0	45,4	51,3	44,0
HH ≥ 5 jaar op minimum			70,1			68,9	65,2	66,7	63,6

Bijlage 9 Gebruik Meedoen-regeling door minimahuishoudens

Samenstelling huishouden	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	gebruik HH	%	Minima HH	gebruik HH	%	%	%	%
Alleenstaand	7.013	2.702	38,5	6.339	1.855	29,3	31,4	29,0	18,3
Eenoudergezin	2.771	1.506	54,3	2.469	1.184	48,0	49,5	47,4	39,2
Meerpers.h.h. zon kinderen	1.240	470	37,9	1.124	301	26,8	28,4	27,1	18,0
Meerpers.h.h. met kinderen	1.490	726	48,7	1.368	565	41,3	40,7	40,8	33,5
Leeftijd referentie-persoon									
t/m 26 jaar	1.318	430	32,6	1.211	278	23,0	28,3	25,8	16,5
27 t/m 39 jaar	3.114	1.511	48,5	2.771	1.099	39,7	43,6	41,9	30,6
40 t/m 64 jaar	5.971	2.631	44,1	5.262	2.009	38,2	38,8	37,6	27,8
65 jaar en ouder	2.111	832	39,4	2.056	519	25,2	24,6	22,7	15,4
Bron van inkomen									
WWB-uitkering	6.456	3.052	47,3	6.112	2.399	39,3	42,3	41,4	30,6
AOW	2.111	832	39,4	2.056	519	25,2	24,6	22,7	15,4
Ander inkomen	3.947	1.520	38,5	3.132	987	31,5	33,0	30,4	20,8
Alle minima HH			43,2			34,6	36,2	34,3	24,7

Bijlage 10 Huishoudens met minimuminkomen naar herkomst

Tabel B10.1a Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen naar herkomst

Categorie	2014		2013		2012	2011	2010
	Aantal	%	Aantal	%	%	%	%
Autochtoon	6.842	54,7	6.150	54,4	55,0	55,8	55,9
Westers allochtoon	1.170	9,3	1.042	9,2	9,4	9,0	8,9
Niet-westerse allochtoon	4.502	36,0	4.108	36,4	35,7	35,2	35,2
Totaal	12.514	100	11.300	100	100	100	100

Het volgende overzicht geeft aan hoeveel procent van de huishoudens uit de herkomstcategorie tot de huishoudens met een minimuminkomen behoort.

Tabel B10.1b Aandeel huishoudens met minimuminkomen als % van totaal aantal huishoudens naar herkomst

	2014			2013		
	Minima HH	Huishoudens	% minima HH	Minima HH	Huishoudens	% minima HH
Autochtoon	6.842	80.197	8,5	6.150	79.475	7,7
Westers allochtoon	1.170	11.439	10,2	1.042	10.985	9,5
Niet-westerse allochtoon	4.502	13.314	33,8	4.108	12.937	31,8
Totaal	12.514	104.950	11,9	11.300	103.397	10,9

	2012	2011	2010
	% minima HH	% minima HH	% minima HH
Autochtoon	7,5	7,7	7,3
Westers allochtoon	9,7	9,7	9,3
Niet-westerse allochtoon	30,6	30,9	29,6

Aandeel drie jaar of langer minimuminkomen van minimahuishoudens naar herkomst

Tabel B10.2a Aantal en aandeel huishoudens met drie jaar of langer een minimuminkomen naar herkomst

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
Autochtoon	3.558	50,9	3.708	53,7	3.505	54,4	3.551	56,0	56,3
Westers allochtoon	603	8,6	590	8,5	586	9,1	573	9,0	9,3
Niet-westerse allochtoon	2.824	40,4	2.608	37,8	2.354	36,5	2.219	35,0	34,4
Totaal	6.985	100	6.906	100	6.445	100	6.343	100	100

Het volgende overzicht geeft aan hoeveel procent van de huishoudens met een minimuminkomen tot de 'huishoudens met drie jaar of langer' een minimuminkomen behoort.

Tabel B10.2b Aantal huishoudens met minimuminkomen en aantal huishoudens met drie jaar of langer een minimuminkomen gesplitst naar herkomst

	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	≥3 jr min. HH	%	Minima HH	≥ 3 jr min. HH	%	%	%	%
Autochtoon	6.842	3.558	52,0	6.150	3.708	60,3	59,1	59,2	59,8
Westerse allochtoon	1.170	603	51,5	1.042	590	56,6	58,1	59,3	62,2
Niet-westerse allochtoon	4.502	2.824	62,7	4.108	2.608	63,5	61,2	58,7	58,1
Totaal en gemiddeld	12.514	6.985	55,8	11.300	6.906	61,1	59,8	59,1	59,4

Aantal kinderen in minimahuishoudens naar herkomst

In de volgende tabel staat de herkomst van het huishouden waartoe de kinderen in de minimahuishoudens behoren.

Tabel B10.3a Aantal en aandeel kinderen in huishoudens met een minimuminkomen naar herkomst volwassene

Categorie	2014		2013		2012		2011		2010
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%
Autochtoon	2.098	36,3	1851	34,9	1.737	33,1	1.658	32,1	32,3
Westers allochtoon	420	7,3	350	6,6	381	7,3	378	7,3	7,2
Niet-westerse allochtoon	3.262	56,4	3100	58,5	3.129	59,6	3.132	60,6	60,5
Totaal	5.780	100	5.301	100	5.247	100	5.168	100	100

De volgende tabel geeft aan hoeveel procent van de kinderen per herkomstcategorie leeft in een huishouden met een inkomen op minimumniveau.

Tabel B10.3b Aandeel kinderen in huishouden met een minimuminkomen ten opzichte van kinderen in alle huishoudens naar herkomst van de volwassen referentiepersoon in huishouden

Categorie	2014	2013	2012	2011	2010
Autochtoon	7,6	6,7	6,2	5,9	5,7
Westers allochtoon	12,8	11,4	11,3	11,5	11,0
Niet-westerse allochtoon	36,1	34,5	35,7	36,1	34,9
Gemiddeld stedelijk	14,5	13,3	13,1	12,9	12,3

Aandeel minimahuishoudens in impuls wijken naar herkomst

De volgende tabellen geven, gesplitst naar herkomst van de referentiepersoon binnen het huishouden, het aantal en het aandeel huishoudens met een minimuminkomen.

Tabel B10.4a Aantal en aandeel huishoudens met een minimuminkomen van autochtone herkomst per impuls wijk

	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	HH	%	Minima HH	HH	%	%	%	%
Groenewoud	488	2.687	18,2	418	2.639	15,8	15,1	15,1	13,7
Groeseind-Hoefstraat	385	4.784	8,0	350	4.850	7,2	6,9	6,3	6,4
Kruidentbuurt	307	1.489	20,6	274	1.513	18,1	18,0	18,0	16,3
Stokhasselt	281	1.293	21,7	237	1.320	18,0	18,3	17,8	16,1
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	389	2.857	13,6	329	2.867	11,5	11,7	11,8	12,0
Overig Tilburg (geen impuls wijk)	4.992	67.087	7,4	4.542	66.286	6,9	6,6	6,8	6,4
Gemiddeld stedelijk	6.842	80.197	8,5	6.150	79.475	7,7	7,5	7,7	7,3

Tabel B10.4b Aantal en aandeel huishoudens met minimuminkomen van westers allochtone herkomst per impuls wijk

	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	HH	%	Minima HH	HH	%	%	%	%
Groenewoud	72	424	17,0	55	389	14,1	14,2	14,2	13,5
Groeseind-Hoefstraat	50	740	6,8	52	736	7,1	6,0	6,0	5,3
Kruidentbuurt	74	404	18,3	59	370	15,9	18,5	19,4	16,4
Stokhasselt	74	336	22,0	65	323	20,1	18,5	19,6	20,2
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	66	426	15,5	64	418	15,3	12,6	13,1	13,7
Overig Tilburg (geen impuls wijk)	834	9.109	9,2	747	8.749	8,5	8,9	8,8	8,4
Gemiddeld stedelijk	1.170	11.439	10,2	1.042	10.985	9,5	9,7	9,7	9,3

Tabel B10.4c Aantal en aandeel huishoudens met minimuminkomen van *niet-westers allochtone* herkomst per impulswijk

	2014			2013			2012	2011	2010
	Minima HH	HH	%	Minima HH	HH	%	%	%	%
Groenewoud	245	647	37,9	223	619	36,0	33,5	35,6	34,6
Groeseind-Hoefstraat	182	653	27,9	174	642	27,1	27,5	26,0	22,3
Kruidenbuurt	364	902	40,4	339	889	38,1	36,5	33,3	34,0
Stokhasselt	652	1.288	50,6	608	1.290	47,1	45,8	46,3	44,6
Trouwlaan-Uitvindersbuurt	170	500	34,0	157	484	32,4	30,5	31,0	28,3
Overig Tilburg (geen impulswijk)	2.889	9.324	31,0	2.607	9.013	28,9	27,8	28,3	27,1
Gemiddeld stedelijk	4.502	13.314	33,8	4.108	12.937	31,8	30,6	30,9	29,6

Percentage gebruik regelingen minimahuishoudens naar herkomst

Tabel B10.5 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen, percentage gebruik naar herkomst

Categorie	% 2014	% 2013	% 2012	% 2011	% 2010
Huishoudens met min.ink. autochtone komaf	46,7	47,5	46,2	44,8	49,0
Huishoudens met min.ink. westerse allochtone komaf	51,3	49,7	49,7	49,9	52,0
Huishoudens met min.ink. niet-westerse allochtone komaf	59,7	57,7	58,6	57,9	59,2
Gemiddeld gebruik	51,8	51,4	50,9	49,9	52,8

Tabel B10.6 Percentage gebruik van de bijzondere bijstand naar herkomst

Categorie	% 2014	% 2013	% 2012	% 2011	% 2010
HH met minimum inkomen van autochtone komaf	46,4	49,2	52,5	55,2	52,4
HH met minimum inkomen van westerse allochtone komaf	45,6	47,1	52,3	55,1	54,5
HH met minimum ink. van niet-westerse allochtone komaf	56,1	57,9	58,8	60,4	58,6
Gemiddeld gebruik	49,8	52,2	54,7	57,0	54,8

Tabel B10.7 Percentage gebruik van de collectieve zorgverzekering naar herkomst

Categorie	% 2014	% 2013	% 2012	% 2011	% 2010
Huishoudens met min.ink. autochtone komaf	39,7	43,2	46,5	41,7	47,3
Huishoudens met min.ink. westerse allochtone komaf	41,3	48,4	52,3	49,9	54,5
Huishoudens met min.ink. niet-westerse allochtone komaf	47,1	54,3	60,0	59,4	65,3
Gemiddeld gebruik	42,5	47,7	51,9	48,9	54,3

Tabel B10.8 Percentage gebruik van de langdurigheidstoelage naar herkomst

Categorie	% 2014	% 2013	% 2012	% 2011	% 2010
Huishoudens met min.ink. autochtone komaf	67,5	67,6	65,0	67,7	66,2
Huishoudens met min.ink. westerse allochtone komaf	68,5	66,2	62,4	65,9	62,9
Huishoudens met min.ink. niet-westerse allochtone komaf	73,3	70,8	66,0	65,6	60,4
Gemiddeld gebruik	70,1	68,9	65,2	66,7	63,6

Tabel B10.9 Percentage gebruik MEEDOEN-regeling naar herkomst onder huishoudens met minimuminkomen

Categorie	% 2014	% 2013	% 2012	% 2011	% 2010
Huishoudens met min.ink. autochtone komaf	43,5	34,0	34,1	32,5	23,3
Huishoudens met min.ink. westerse allochtone komaf	40,7	33,7	32,9	33,4	23,7
Huishoudens met min.ink. niet-westerse allochtone komaf	43,3	35,6	40,2	37,3	27,4
Gemiddeld gebruik	43,2	34,6	36,2	34,3	24,7

Percentage 0-gebruik regelingen minimahuishoudens naar herkomst

Tabel B10.10 % 0-gebruik naar herkomst

	% 2014	% 2013	% 2012	% 2011	% 2010
Minimahuishoudens					
HH met min.ink. autochtone komaf	16,8	20,3	17,7	17,9	15,1
HH met min.ink. westerse allochtone komaf	14,8	17,9	13,7	13,8	12,2
HH met min.ink. niet-westerse allochtone komaf	11,2	11,7	9,3	9,3	7,9
Gemiddeld 0-gebruik	14,6	17,0	14,3	14,5	12,3
Minimahuishoudens korter dan 3 jaar minimum					
HH met min.ink. autochtone komaf	29,6	27,3	21,1	21,1	19,9
HH met min.ink. westerse allochtone komaf	26,8	27,2	19,9	19,8	19,4
HH met min.ink. niet-westerse allochtone komaf	24,4	25,6	17,5	17,7	15,5
Gemiddeld 0-gebruik	27,7	26,7	19,8	19,8	18,2
Minimahuishoudens langer dan 3 jaar minimum					
HH met min.ink. westerse allochtone komaf	5,0	15,7	15,4	15,7	11,9
HH met min.ink. westerse allochtone komaf	3,5	10,7	9,2	9,6	7,8
HH met min.ink. niet-westerse allochtone komaf	3,4	3,7	4,1	3,4	2,5
Gemiddeld 0-gebruik	4,2	10,8	10,7	10,8	8,3

Bijlage 11 Huishoudens met minimuminkomen naar CBS wijk

Cbs-buurt	Totaal huishoudens	armoedehuishoudens	% armoedehuishoudens
00 Centrum	5.138	464	9,0
10 Tivoli	2.861	188	6,6
11 Armhoef	1.036	20	1,9
12 Jeruzalem	415	140	33,7
13 Hoevenseweg	123	6	4,9
14 Broekhoven	4.062	609	15,0
15 Oude Dijk	739	54	7,3
16 Trouwlaan	2.844	353	12,4
17 Korvel	7.311	1.208	16,5
18 Rooi Harten	730	27	3,7
19 Hagelkruis	3.643	220	6,0
20 Besterd	1.892	211	11,2
21 Gasthuisstraat	3.438	391	11,4
22 De Hasselt	3.158	664	21,0
23 Het Goirke	3.034	369	12,2
24 Groeseind	481	38	7,9
25 Hoefstraat	2.782	298	10,7
26 Koestraat	1.243	108	8,7
27 Loven	2.249	223	9,9
28 Ind.str. Goirke Kanaaldijk	78	14	17,9
29 Ind.str. Lovense Kanaaldijk	427	47	11,0
30 Zorgvlied	1.787	213	11,9
31 De Reit	3.782	359	9,5
32 Mariaziekenhuis/Vredeburcht	355	44	12,4
33 Het Zand	6.438	1.083	16,8
34 Wandelbos-noord	2.795	745	26,7
35 De Oude Warande	7	0	0,0
36 Wandelbos-zuid	1.062	40	3,8
40 Industrierrein Vossenbergh	45	6	13,3
41 Industrierrein Kraaiven	13	1	7,7
42 Stokhasselt-noord	2.917	1.007	34,5
43 Vlashof	1.986	548	27,6
44 De Schans	1.897	297	15,7
45 Lijnse Hoek	1.516	165	10,9
46 Quirijnstok	1.842	213	11,6
47 Stokhasselt-zuid	162	4	2,5
48 Buitengebied Noord-Oost	93	4	4,3
49 Buitengebied Noord-West	31	0	0,0

Cbs-buurt	Totaal huishoudens	armoedehuishoudens	% armoedehuishoudens
50 Industrierrein Oost	17	0	0,0
51 Industrierrein Loven	205	10	4,9
52 Bosscheweg	86	2	2,3
53 Moerenburg	25	1	4,0
60 Koningshoeven	45	3	6,7
61 Groenewoud	3.758	805	21,4
62 Het Laar	81	3	3,7
63 De Blaak	2.431	30	1,2
64 Katsbogten	51	7	13,7
69 Buitengebied Zuid-West	108	2	1,9
70 Berkel	964	55	5,7
71 Enschoot	1.434	36	2,5
72 Eikenbosch	567	6	1,1
73 Ruiven	742	28	3,8
74 Berkelse Akkers	510	19	3,7
77 Verspr. huizen t.w.v. B-E	60	2	3,3
78 Verspr. huizen t.n.v. B-E	84	1	1,2
79 Verspr. huizen t.z.v. B-E	40	0	0,0
80 Heyhoef	247	13	5,3
81 Gesworen Hoek	1.793	293	16,3
82 Huibeven	1.919	89	4,6
83 Heerevelden	921	34	3,7
84 Campenhoef	888	42	4,7
85 Tuindorp De Kievit	4.248	165	3,9
86 Dongewijk	800	42	5,3
87 Dalem	2.591	153	5,9
88 Koolhoven	1.322	67	5,1
89 Witbrant	1.199	82	6,8
90 Udenhout	3.233	141	4,4
99 Verspreide huizen bij Udenhout	169	2	1,2
Totaal	104.950	12514	11,9

Bijlage 12 Huishoudens met minimuminkomen 110% CBS 2010-2012

Type huishouden

CBS RIO Tilburg Particuliere huishoudens 110% naar type huishouden (deels gemeentetabellen)

Huishoudens (HH)	Aantal HH	Doelgroep HH	2012		2011		2010	
			aantal	%	aantal	%	aantal	%
eenpersoons	33.600	32.690	7.740	23,7	7.290	22,7	6.830	21,5
paar zonder kinderen	24.800	24.650	1.370	5,6	1.380	5,6	1.320	5,3
paar met kinderen	22.590	22.510	1.060	4,7	970	4,3	920	4,1
- Alleen kinderen <18			900	5,5	800	5,0	800	4,9
- Minstens 1 kind ≥18			200	2,9	200	2,6	200	2,2
eenoudergezin	6.570	6.260	2.250	35,9	2.070	33,4	1.890	32,1
- Alleen kinderen < 18			1.800	49,5	1.700	47,4	1.500	45,7
- Minstens 1 kind ≥18			500	17,5	400	15,1	400	13,9
overig	1.720	1.620	190	11,7	190	11,8	180	11,3
Totaal	89.280	87.730	12.610	14,4	11.890	13,6	11.130	12,9

Leeftijd hoofdkostwinner

CBS RIO Tilburg Particuliere huishoudens naar leeftijd hoofdkostwinner (gemeentetabellen)

	2012		2011		2010	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Hoofdkostwinner tot 25 jaar	700	31,4	600	27,5	600	25,4
Hoofdkostwinner 25 tot 45 jaar	4.700	14,3	4.300	13	3.900	11,9
Hoofdkostwinner 45 tot 65 jaar	3.900	12,0	3.700	11,4	3.400	10,7
Hoofdkostwinner 65 jaar of ouder	3.300	16,2	3.300	16,6	3.200	16,7
Totaal huishouden	12.600	14,4	11.900	13,7	11.100	12,9